

Rapport 2012:6

Husbyggnation inom fastigheten Gualöv 61:113

Särskild arkeologisk undersökning 2011

Christer Carlsson

sydsvensk
arkeologi

Rapport 2012:6

Husbyggnation inom fastigheten Gualöv 61:113

Särskild arkeologisk undersökning 2011

Christer Carlsson

Fornlämningsnr: 35
Gualöv 61:113, Gualöv socken
Bromölla kommun
Skåne län

Sydsvensk Arkeologi AB

Kristianstad

Box 134

291 22 Kristianstad

Telefon (Regionmuseets växel): 044-13 58 00

Malmö

Erlandsrovägen 5

218 45 Vintrie

www.sydsvenskarkeologi.se

© 2012 Sydsvensk Arkeologi AB

Rapport 2012:6

Omslag: Tvåskeppigt långhus i Gualöv. Foto: Christer Carlsson

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, Gävle.

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	5
Bakgrund	5
Historik och fornlämningsmiljö	6
Tidigare undersökningar	6
Vetenskapliga frågeställningar	9
Metod och genomförande	10
Resultat från undersökningen	11
Fynd	21
Keramik	21
Flinta	23
Sten	23
Järn, brons och slagg	24
Glas	25
Kritpipor	25
Bränd lera	25
Ben	26
Naturvetenskapliga analyser	26
Makrofossilanalyser	26
¹⁴C-analyser	27
Sammanfattning och slutsatser	28
Referenser	31
Administrativa uppgifter	32
Bilaga 1 Anläggningslista	33
Bilaga 2 Fyndlista	42
Bilaga 3 Makrofossilanalyser	47
Bilaga 4 ¹⁴C-analyser	50

Fig. 1. Gualöv i Bromölla kommun, Skåne.

Fig. 2. Aktuell fornlämningsituation med undersökningsområdet markerat.

Sammanfattning

Sydsvensk Arkeologi AB har utfört en arkeologisk förundersökning inom fastigheten Gualöv 61:113 i Gualövs socken, Kristianstad kommun i Skåne län. Undersökningen föranleddes av planerad husbyggnation och genomfördes som en särskild arkeologisk undersökning inom ett ca 2100 m² stort område. Vid undersökningen påträffades ett stort antal arkeologiska lämningar och fynd från perioden bronsålder-1900-tal.

Inledning

Sydsvensk Arkeologi AB har under perioden 24 oktober- 11 november 2011 genomfört en särskild arkeologisk undersökning inom fastigheten Gualöv 61:113 i Gualövs socken i nordöstra Skåne. Exploatören Bromölla kommun planerar att uppföra bostadshus med tillhörande grönområden och vägnät inom ovan nämnda fastighet, ett exploateringsområde som motsvarar en total yta av ca 3000 m² (Fig. 1-5).

Bakgrund

Bromölla kommun planerar nybyggnation inom fastigheten Gualöv 61:113 i Gualövs socken i Bromölla kommun. Den aktuella exploateringsytan sammanfaller delvis med Gualövs historiska bytomt, fornlämning RAÄ 35, i Gualöv socken. Med anledning av detta genomförde Regionmuseet Kristianstad/Landsantikvarien i Skåne, på uppdrag av Länsstyrelsen i Skåne län, en arkeologisk särskild utredning (Regionmuseet Kristianstad/Landsantikvarien i Skåne Rapport 2008:17), samt en arkeologisk förundersökning (Regionmuseet Kristianstad/Landsantikvarien i Skåne Rapport 2009:39). Såväl den särskilda utredningen som förundersökningen utfördes av antikvarie Jan Kockum.

Vid den arkeologiska utredningen togs fyra parallella schakt upp inom undersökningsområdet. Genom dessa kunde en mindre yta i undersökningsområdets nordvästra del, samt ytterligare en yta inom undersökningsområdets mellersta del, avgränsas som intressanta för vidare undersökningar. Inom dessa delar påträffades bebyggelselämningar i form av bland annat kulturlager och stolphål (Kockum 2008).

Vid förundersökningen drogs fem nya schakt upp, fyra vinkelrätt placerade mot utredningsschakten och ett femte förlades parallellt med ett av de tidigare utredningsschakten. I förundersökningsschaktet konstaterades lämningar i form av kulturlager och anläggningar med en datering till yngre bronsålder/äldre förromersk järnålder respektive tidigmodern tid. Kulturlagren

och anläggningarna från tidigmodern tid representerar sannolikt delar av gårdsläge 18, känt genom bl a 1701 års geometriska karta. I schakt 2 framkom stolphål, gropar och en härd. Stolphålen representerar sannolikt ett stolpburet hus. Vid en utvidgning av schakt 2 påträffades en större nedgrävning och en härd som båda innehöll stora mängder keramik från yngre bronsålder/äldre förromersk järnålder (Kockum 2009).

Av denna anledning lämnade exploitören in en ansökan om tillstånd till ingrepp i området till Länsstyrelsen i Skåne län. Beslut i ärendet fattades i oktober 2011 (Lst. dnr. 431-7558-11).

Historik och fornlämningsmiljö

Det aktuella undersökningsområdet ligger på en nivå av ca 10 m.ö.h., i ett kulturlandskap mellan Ivösjön och Hanöbukten. Landskapet kring Gualöv består av delvis odlad och delvis skogsbevuxen sandslätt.

I Gualövs socken finns för närvarande 62 fornlämningar registrerade. Förutom själva bytomten (RAÄ 35) ligger tre inom en radie av drygt en halv kilometer (Fig. 2). RAÄ 9 ligger drygt 500 m söder om undersökningsområdet och är registrerad som en pestkyrkogård från medeltiden eller nyare tid. Ca 500 m nordost om undersökningsområdet, samt knappt 300 m nordväst om området, finns två förhistoriska boplatser registrerade (RAÄ 38 och RAÄ 39). Den medeltida bytomten, RAÄ 35, berörs av den västra delen av undersökningsområdet (se Fig. 2). Det äldsta skriftliga belägget för byn Gualöv härrör från år 1347, men den romanska absidkyrkan i sten anses vara uppförd under andra hälften av 1100-talet. Ortnamnet (Guthælef) avser kyrkbyn och är sannolikt bildat av mansnamnet Guthi och löv i betydelsen ärvt eller överlåtet gods.

I Gualövs by ska det enligt uppgift ha undersökts en gammal begravningsplats (RAÄ 7) under 1800-talet. Detta kan emellertid inte beläggas genom något idag bevarat dokumentationsmaterial. I övrigt har byn endast varit föremål för arkeologisk undersökning i samband med den utredning som gjordes år 2008 i det aktuella ärendet (Kockum 2008) samt vid förundersökningen år 2009 (Kockum 2009).

Tidigare undersökningar

Vid utredningen togs fyra parallella schakt upp inom undersökningsområdet. Schakt 1 placerades helt inom det registrerade fornlämningsområdet RAÄ 35, men endast den norra delen av schakt 2 hamnade inom fornlämningens gränser. Schakt 3 och schakt 4 placerades utanför registrerat fornlämningsområde (Fig.

Fig. 3. Utdrag ur 1701 års geometriska karta. Det berörda gårdsläget är markerat.

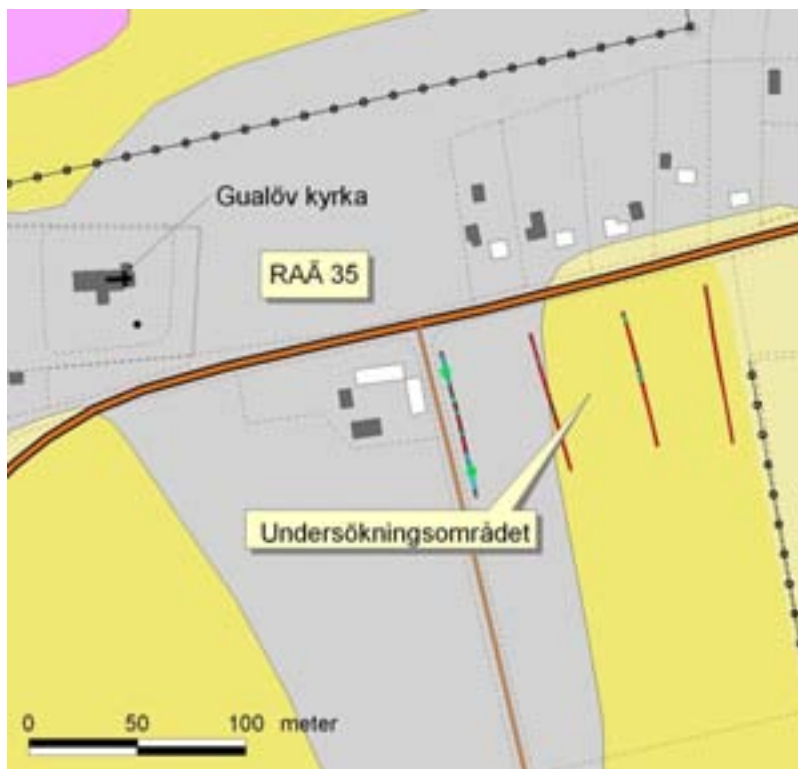

Fig. 4. Kartan visar utredningens schakt 1-4 från vänster räknat. Fornlämningsområdet är gråmarkerat.

4). Undersökningen visade att gränsen för RAÄ 35 fortfarande kan anses riktig inom det aktuella området.

I schakt 1 framkom bebyggelse lämningar i form av välbevarade kulturlager bestående av brandlager, raseringsmassor, golvlager, en möjlig ugn samt anläggningar i form av nedgrävningar och stolphål. Endast ett fåtal fynd påträffades i samband med utredningen. I synnerhet i anslutning till bebyggelse lämningarna påträffades yngre rödgods som kan dateras till tidigmodern tid. Bebyggelse lämningarna ska sannolikt knytas till den bebyggelse som bl a återspeglas i 1701 års karta och gårdsläge 18 (Fig. 3). I schaktet framkom även ett antal anläggningar och kulturlager som inte gick att datera och som alltså inte per automatik kan knytas till den historiskt kända bebyggelsen.

Schakt 2 låg delvis inom RAÄ 35 och här påträffades ett mindre antal anläggningar, bl a ett stolphål i vilket det framkom förhistorisk keramik, möjligen från järnåldern. I schakt 3 framkom sparsamt med lämningar av vilka de mer påtagliga kan knytas till tidigmodern tid- modern tid.

Utredningen påvisade en bebyggelse inom bytomtens område. Bebyggelsen verkade tunna ut mot gränsen för den historiskt kända toften, dock fanns enstaka historiska lämningar inom det område som idag utgörs av åker och äng. Inom området finns

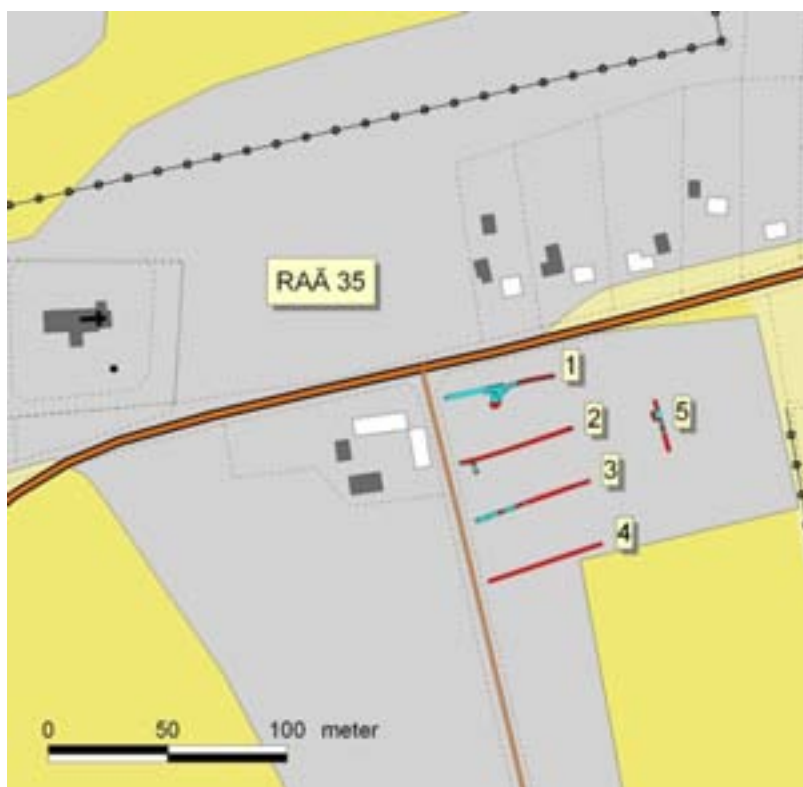

Fig. 5. Förundersökningsområdet med schakt 1-5. Fornlämningsområdet är gråmarkerat.

även äldre lämningar som troligen kan knytas till den bebyggelse som föregick bybildningen.

Förundersökningen tog som utgångspunkt utredningens schakt 1 och 2 samt den mellersta delen av schakt 3 (se ovan). Mellan de två första schakten ringades det område in som var av intresse för förundersökningen. Även ett mindre område vid utredningens schakt 3 togs upp för att närmare datera de lämningar som framkommit i området. Vid förundersökningen togs således totalt fem nya schakt upp (Fig. 5), varav schakt 1–4 var vinkelrätt orienterade mot utredningsschakten medan schakt 5 förlades parallellt med utredningsschakt 3.

Vid både utredningen och förundersökningen framkom alltså delar av ett gårdsläge i form av kulturlager och anläggningar. Gårdsläget är känt som gårdsläge 18, bland annat genom 1701 års geometriska avmätning. Enligt det historiska kartmaterialet tycks gården ha flyttat österut, dock inom sin toft, mellan 1701 års karta och 1813 års karta. Om detta beror på en verklig flytt eller inte är det dock svårt att avgöra, men varken utredningen eller förundersökningen talar för gårdslämningar i den östra delen av området. Om man skulle sätta sin tillit till 1701 års karta borde gårdsläget å andra sidan ligga en bit söder om de historiska lämningar som påträffades.

Bevaringsförhållandet för de lämningar som påträffades får anses vara normala i förhållande till andra bylämningar, det vill säga relativt goda. Detta innebär att de yngre faserna tydligt går att urskilja i form av lager med lerklining, lergolv, syllstenar och brandlager, medan de äldre faserna saknar en synlig stratigrafi.

Varken under utredningen eller förundersökningen framkom fynd eller anläggningar som kunde ges en datering till vikingatid, tidigmedeltid eller högmedeltid. Detta kan bero på att lämningar från denna period inte framkommit i schakten eller att vi har en sen utvidgning av byn med en etablering av toften först under senmedeltid eller tidigmodern tid.

Vid både utredningen och förundersökningen har det således framkommit lämningar från den historiskt kända byn, vilka kan dateras till tidigmodern tid och framåt, samt lämningar efter en boplats daterad till perioden yngre bronsålder/äldre förromersk järnålder.

Vetenskapliga frågeställningar

Det har tidigare inte gjorts någon arkeologisk slutundersökning i Gualöv, möjligen undantaget RAÄ 7 där bevarad dokumentation saknas. Vi vet således väldigt lite om Gualövs historia och platsens socioekonomiska utveckling.

Den särskilda arkeologiska undersökningen syftade därför till att försöka uppnå ny kunskap om bebyggelsens etablering, utveckling och sociala miljö, som ett led i en långsiktig kunskapsuppbyggnad om Gualöv och andra byar i nordöstra Skåne.

Vid den särskilda utredningen och förundersökningen framkom lämningar daterade till 1600- och 1700-tal, som kan knytas till den historiskt kända byn. Lämningarna, i form av kulturlager och andra anläggningar, representerar delar av ett gårdsläge, känt som gårdsläge 18. Den särskilda arkeologiska undersökningen var därför inriktad på att dokumentera gårdslämningen samt på att klargöra dess utveckling över tid. Särskilt intresse ägnades frågan när den berörda toften egentligen etablerades. Särskilt de yngre kulturlagren på platsen var välbevarade och hade god potential att belysa gårdens och byns historia. Medan förändringar av bystrukturerna i västskånska byar har belysts väl under senare år (t ex Schmidt Sabo 2005; Thomasson 2005; Jönsson & Petterson 2008), så har de nordöstskånska byarna inte kommit att analyseras i motsvarande utsträckning.

Vid den särskilda utredningen och förundersökningen påträffades även lämningar efter en boplats daterad till perioden yngre bronsålder/äldre förromersk järnålder. Boplatser från dessa perioder i nordöstra Skåne var länge ett utforskat område. Den

första undersökningen genomfördes så pass sent som år 1993 i Fjälkestad (Björk 2003).

Frågor kring hur bebyggelsen varit organiserad under bronsålder och äldre järnålder i Sydsverige har under senare år behandlats av flera forskare (Carlie 1999; Borna-Ahlkvist 2002; Gröhn 2004; Artursson 2005a och b). En fördjupad diskussion kring bosättningsmönster och boplatsorganisation under bronsålder och äldre järnålder i nordvästra Skåne har också tillkommit under senare år (Björk 2007).

Den särskilda arkeologiska undersökningen innebar därför en möjlighet att nå mer precisa dateringar för de lämningar från bronsålder/äldre förromersk järnålder som har konstaterats i Gualöv. Undersökningen innebar även en möjlighet till att fånga delar av den påträffade boplatsens rumsliga organisation. Undersökningen var därför en viktig länk i den vetenskapliga kunskapsuppbyggnaden om byarnas utveckling i nordöstra Skåne.

Metod och genomförande

Den särskilda arkeologiska undersökningen inleddes med att hela ytan söktes av med metalldetektor för att samla in de metallföremål som förekom i matjorden. Själva utgrävningen inleddes med att matjorden banades av med hjälp av en traktorgrävare. Schaktet var 30 x 70 m stort och omfattade därför en total yta av ca 2100 m². Både schaktet och de påträffade anläggningarna och kulturlagren mättes in med totalstation och registrerades i Intrasis. Dessutom upprättades kontextblanketter med beskrivningar över de undersökta lämningarna.

De påträffade anläggningarna undersöktes i de flesta fall till 50 % med grävsked och skyffel. Fyllningarna i många av anläggningarna sållades dessutom i syfte att samla in keramik och andra fynd. I somliga fall knöts därför de påträffade fynden enbart till en viss fyllning, medan de i andra fall gavs en mer exakt position med hjälp av totalstation. Slutligen fotograferades anläggningarna såväl före som efter utgrävning, profiler upprättades och olika former av prover samlades in. Efter avslutat arbete återfylldes hela schaktet.

Denna rapport är ett fullgott underlag inför eventuella framtida undersökningar i närområdet. Den innehåller basdokumentation, dateringar, tolkningar av lämningarna och fynden samt en diskussion om det arkeologiska materialets vetenskapliga potential.

Resultat från undersökningen

Innan undersökningen påbörjades söktes hela undersökningsområdet av med metalldetektor. Genomsökningen visade att ett flertal järn- och metallföremål från perioden järnålder- modern tid förekom i matjorden. Metallfyndens spridningsbild kan antyda att dessa hör samman med lämningar som låg rakt under fyndens placeringar. Exempelvis påträffades ett bronsbleck med punktdekor (Fnr. 118) i den sydvästra delen av undersökningsområdet, rakt över vad som skulle visa sig vara en koncentration med stolphål från den förhistoriska boplatsen. Plöjning och andra moderna jordbruksaktiviteter kan dock i viss mån ha flyttat runt föremålen i matjorden.

Själva undersökningen visade att det förekom ett stort antal välbevarade lämningar inom fastigheten Gualöv 61:113. Totalt påträffades ca 360 olika arkeologiska kontexter (Fig. 6) och (Bilaga 1). De yngre lämningarna, från 1600- och 1700-talets gårdsbebyggelse, låg i en övre nivå med omfattande utkastlager runt omkring, medan förhistoriska lämningar i form av stolphål, gropar och härदार påträffades på en lägre nivå. Enstaka lämningar, såsom brunnar från 1600- och 1700-talet, hade grävts ned genom de äldre kulturlagren. Av denna anledning innehöll somliga djupare kontexter ett blandat arkeologiskt material. Av samma anledning schaktades undersökningsområdet två gånger; där matjorden avlägsnades vid den första schaktningen och lämningarna från 1600- och 1700-talsgården, efter det att en grundlig dokumentation hade genomförts, schaktades bort vid den andra schaktningen. Omkring 80 % av de påträffade arkeologiska kontexterna undersöktes och lämningarna kunde grovt delas in i fem olika kronologiska faser: Bronsålder, Äldre Järnålder, Yngre Järnålder, Medeltid och Nyare tid.

Bronsålder – ca 1500- 500 f. Kr.

Andelen arkeologiska kontexter som eventuellt skulle kunna dateras till bronsåldern var få till antalet. Endast sex fyndposter kunde identifieras som bronsålderskeramik och av dessa skärvor påträffades samtliga ned mot den sterila undergrunden inom den centrala delen av schaktet. Detta gör att risken för att dessa skärvor har flyttats runt till följd av moderna jordbruksaktiviteter är förhållandevis liten. Det var dock endast tre av dessa fyndposter som kunde knytas till egentliga kontexter; skärvan (Fnr. 23) påträffades i fyllningen till gropen 2AG3918, skärvan (Fnr. 26) hittades i stolphålet 2AS1793 och skärvorna (Fnr. 42) påträffades i härden 2AH3131. Det är därför möjligt att dessa tre anläggningar är något äldre än övriga undersökta kontexter inom området (Fig. 7).

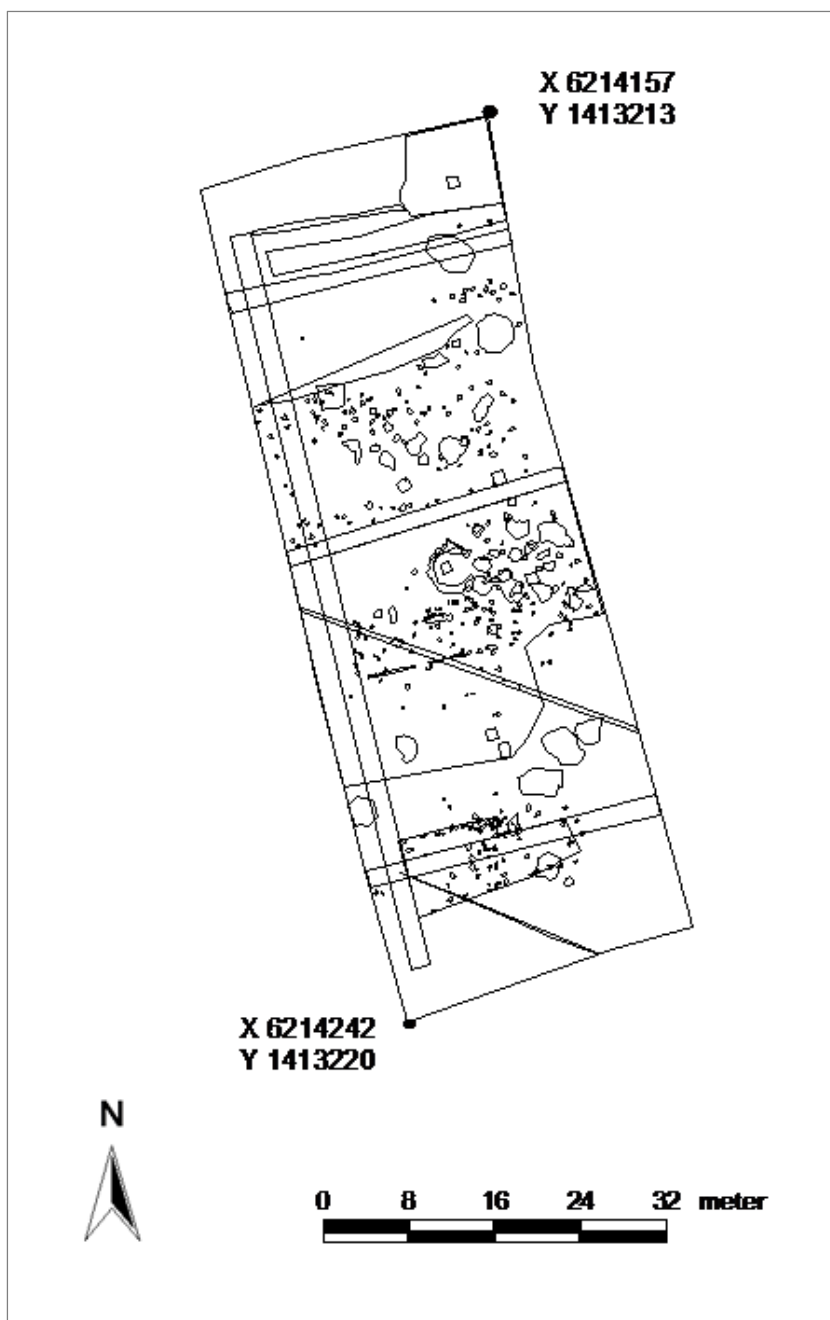

Fig. 6. Översikt över undersökningsområdet vid Gualöv 61:113. Totalt påträffades ca 360 olika anläggningar varav ca 80 % undersöktes.

Det är dock utifrån dessa sparsamma fynd mycket svårt att uttala sig om utseendet på och organisationen av en potentiell bronsålders boplats i Gualöv. Indikationerna på att det funnits en bronsåldersbosättning på platsen finns där, men spåren har till stora delar sannolikt blivit förstörda av senare bosättningsfaser. Exempelvis syntes de lämningar som kan dateras till bronsåldern först i sterilen och därför på samma nivå som järnålderslämningarna.

Fig. 7. De lämningar som eventuellt kan dateras till bronsåldern var få till antalet och förlagda till undersökningsområdets centrala delar.

Då det gäller de stolphål som påträffades vid undersökningen förekom dessa över i princip hela undersökningsytan. Totalt påträffades ca 300 stolphål vid undersökningen och exakt hur många av dessa som härstammar från bronsåldern respektive järnåldern är det mycket svårt att uttala sig om. Bland detta virrvarr av stolphål utkristalliserade sig dock snart ett visst mönster med tre tydliga koncentrationer: en sydlig koncentration under huslämningen 2TH203 i söder, en koncentration inom den centrala delen av schaktet och slutligen en nordlig koncentration. Det spekulerades redan i fält ifall dessa tre koncentrationer skulle kunna ses som tre skilda gårdslägen, vilka överlevt fram till dess att 1600- 1700-talsbebyggelsen etablerades på platsen. Bevisen för ett sådant antagande får dock betraktas som förhållandevis svaga, men de tre koncentrationerna finns trots allt där.

Även om inga huslämningar eller ^{14}C -prover kunde dateras till bronsåldern och/eller urskiljas bland stolphålen från undersökningen är det dock troligt att boplatsen trots allt har varit bebodd under denna period.

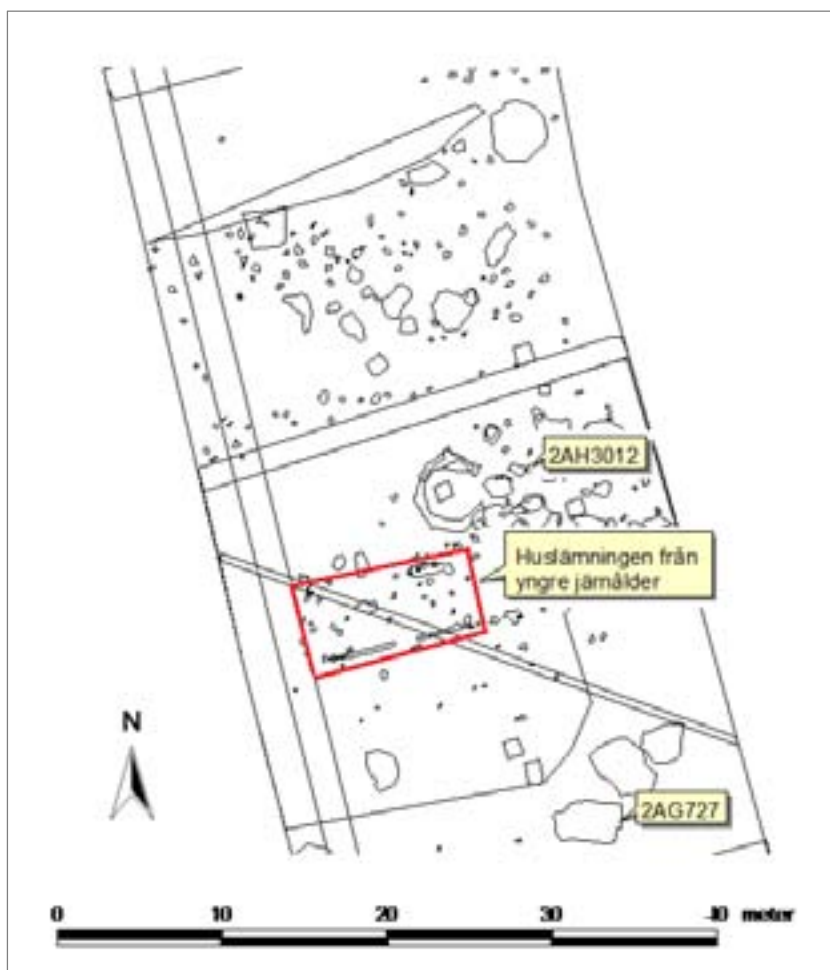

Fig. 8. Översikt över de lämningar som kan dateras till yngre järnålder. Den mest framträdande lämningen var ett välbevarat hus bestående av stolphål och väggrännor, men där fanns även enstaka sogpropar och härdar.

Äldre Järnålder – ca 500 f. Kr.- 400 e. Kr.

För den äldre järnåldern gäller i princip samma premisser som för bronsåldern. Boplatsen kan ha varit bebodd vid denna tid och enstaka keramikskärvor från äldre järnålder påträffades vid undersökningen, men att utifrån dessa sparsamma fynd uttala sig om boplatsens organisation under äldre järnålder är inte möjligt. Dels påträffades bara ett fåtal keramikskärvor som kan dateras till äldre järnålder och dels kan huslämningarna från den äldre järnåldern ha blivit skadade av senare aktiviteter på platsen. Det var därför främst lämningarna från senare perioder som kunde bidra med information om hur boplatsen varit organiserad under slutet av den förhistoriska perioden och början av medeltiden. Precis som för bronsåldern gäller att inga ^{14}C -prover har kunnat dateras till äldre järnålder.

Yngre Järnålder – ca 400-1050 e. Kr.

De dominerande lämningarna från denna period utgjordes av stolphål och sogpropar (Fig. 8). Bland de många stolphålen var det till sist möjligt att identifiera åtminstone ett tydligt hus. Det

Fig. 9. Det tvåskeppiga huset inom den centrala delen av undersökningsområdet kunde dateras till övergångstiden mellan vikingatid och medeltid. Huset har haft ett antal takbärande stolpar i mitten och tunnare stolpar i ytterväggarna. Vägglinjerna var svagt konvexa och tydligt definierade genom ett antal väggrännor. I husets västra del fanns även en härd. Foto av Christer Carlsson från öster.

rör sig om ett tvåskeppigt långhus, vilket har varit omkring 20 m långt och ca 6 m brett. Huset har varit orienterat i öst-västlig riktning och haft svagt konvexa vägglinjer. En skärva Östersjökeramik (Fnr.103) som påträffades som ett lösfynd inne i huset antyder att byggnaden kan vara från övergångstiden mellan vikingatid och medeltid. Huset var förhållandevis välbevarat, förutom att dräneringsdiket 2T675 i modern tid hade grävts rakt igenom anläggningen. Huslämningen hade inget synligt bevarat golvlager, men bestod av stolphålen 2AS2836, 2AS2856, 2AS2949, 2AS2955, 2AS3662, 2AS3699, 2AS3722, 2AS3729, 2AS, 2AS3736, 2AS3746, 2AS3754, 2AS3761, 2AS3768, 2AS3783, 2AS3791, 2AS3806, 2AS3813, 2AS3853 och 2AS4046 samt väggrännorna 2AR2889, 2AR2927, 2AR2934, 2AR3649, 2AR3837 och 2AR3846. De centralt placerade stolparna har sannolikt varit takbärande medan somliga av de stolpar som ingått i vägglinjerna har stått i väggrännorna. I husets västra del påträffades även en härd (Fig. 8 och 9).

Till samma bosättningsfas som huset kan sannolikt även den närbelägna sopgropen 2AG727 räknas, vilken innehöll ett flertal skärvor Östersjökeramik som påminde om den skärva som påträffades inne i huslämningen. Sannolikt döljer sig bland de många stolphålen ytterligare hus från den yngre järnåldern, men i brist på daterande fyndmaterial, identifierbara grundplaner och ytterligare ¹⁴C-dateringar är detta mycket svårt avgöra. Ett enstaka kolprov (Ua-43151) från härden 2AH3012 har dock kunnat ges en datering till perioden 980-1160 e Kr. (två sigma), en

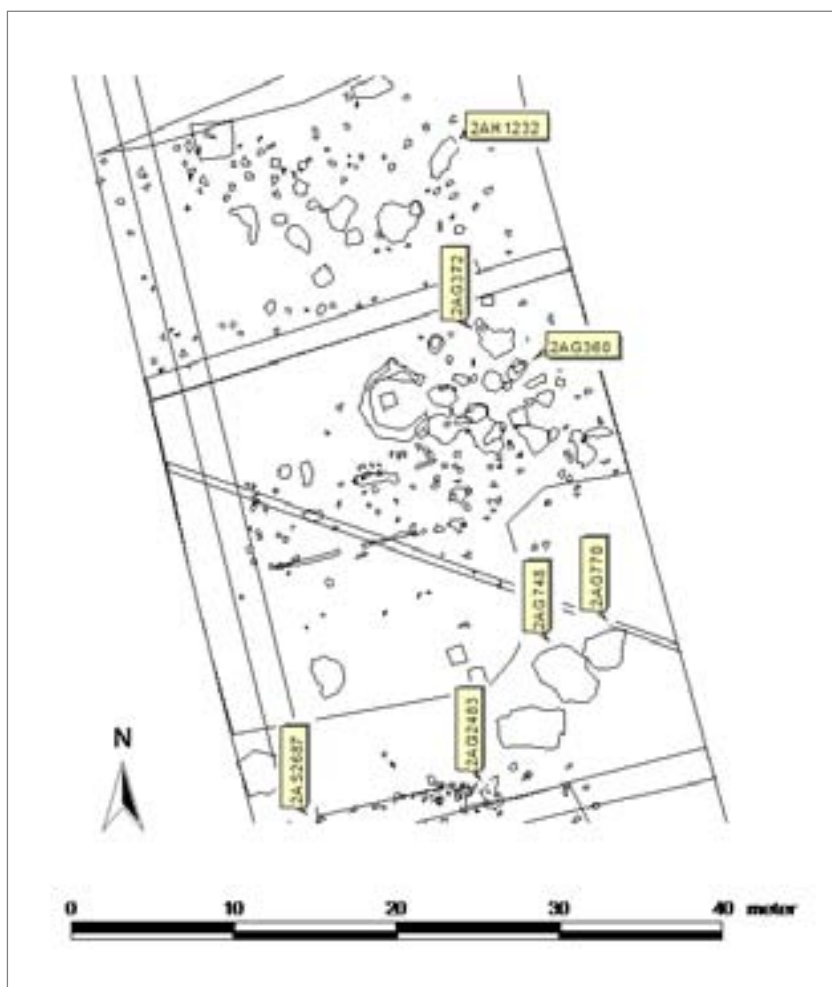

Fig. 10. De lämningar som kunde dateras till medeltiden bestod framför allt av sogpropar, men där fanns även medeltida kol i en härd och ett stolphål.

datering som sträcker sig ned i yngre järnålder. Denna härd kan således också knytas till bosättningen från yngre järnålder eller tidig medeltid. Sannolikt förekommer ytterligare ytterligare härdar från denna fas, vilka av ekonomiska skäl inte har kunnat ¹⁴C-dateras.

Medeltid – ca 1050- 1530 e. Kr.

Den medeltida fasen var vid undersökningen endast representerad av ett fåtal arkeologiska kontexter (Fig. 10). Det rör sig framför allt om ett antal sogpropar, vilka innehöll keramik från perioden ca 1200-1500, men inget yngre rödgods eller annat efterreformatoriskt fyndmaterial överhuvudtaget. Det handlar dels om sogpropan 2AG748, där det påträffades ben (Fnr. 48), en skärva äldre rödgods (Fnr. 82), bitar av lerklining (Fnr. 83), ett fragment av en glaserad, medeltida golvplatta (Fnr. 84) samt ett svårt korroderat järnföremål (Fnr. 85). Sogproparna 2AG372 och 2AG360 innehöll delar av medeltida takpannor (Fnr. 40 och 77) och kan således också vara medeltida kontexter. Var detta taktegel kommer ifrån är det svårt att uttala sig om med någon större säkerhet, men det är rimligt att antaga att det kommer från

Fig. 11. Huslämningen 2TH203 rensades delvis fram i mycket regnigt väder, men de raka raderna av sylstenar tvättades på så sätt av inför fotograferingen. Foto Christer Carlsson.

den närbelägna Gualövs kyrka. Detta gäller för övrigt även den ovan nämnda glaserade golvplattan, eftersom golvplattor av denna typ under medeltiden var högstatus-föremål som knappast har funnits på vanliga bondgårdar. Sogropen 2AG770 innehöll ben (Fnr. 61) och stengods från perioden ca 1300-1500 (Fnr. 24) medan sogropen 2AG2483, slutligen, innehöll en keramikskärva från ett mindre krus, möjligen ett salvekrus, av äldre rödgods från 1200- eller 1300-talet (Fnr. 35). Möjligen är de många medeltida sogroparna ett tecken på att undersökningsområdet under denna period främst har använts som en yta där man dumpat avfall snarare än bebott. Två ^{14}C -prover av förkolnad säd från ett stolphål och en härd har dock kunnat dateras till medeltiden. Provet från stolphålet 2AS2687 har givits en datering till 1220-1295 e. Kr. (två sigma) (Ua-43150) och provet från härden 2AH1232 har givits en datering till 1390-1460 e. Kr. (två sigma) (Ua-43152).

Nyare tid – ca 1530-2000 e. Kr.

Den dominerande lämningen från den eftermedeltida fasen var huslämningen 2TH203, belägen inom den södra delen av undersökningsområdet. Detta hus kan vara identiskt med den gård som är synlig på 1701 års karta över byn Gualöv. Byggnadslämningen var förhållandevis välbevarad, trots senare tiders jordbruksaktiviteter. En bidragande orsak är sannolikt att huset var överlagrat av nästan 0,3 m matjord och därför har legat förhållandevis skyddat från plöjning och andra moderna jordbruksaktiviteter (Fig. 11) och (Fig. 13).

Huset var omkring 16 m långt och ca 7 m brett. Ytterväggarna har burits upp av 0,2-0,4 m stora syllstenar och en mindre syllstensrad tvärs igenom byggnaden indikerar var en möjlig mellanvägg har varit belägen. Av intresse är att den östra delen av huslämningen var något smalare, omkring 5 m bred, och därför gav intryck av att ha blivit tillbyggd senare. Den ovan nämnda mellanväggen kan i så fall ha varit den ursprungliga byggnadens östra yttervägg. En alternativ tolkning är att den smalare tillbyggnaden i öster varit ett ouppvärmrt ekonomiutrymme. Detta intryck stärks av det faktum att spår efter en eldstad, i form av ett raserat spisröse med utdraget kol och sot, påträffades i den västra delen, medan den östra delen av byggnaden tycks ha saknat en ljus- och värmekälla.

I golvlagen i husets två rum påträffades ett blandat fyndmaterial bestående av yngre rödgods (Fnr. 11, 65, 66 och 70), järnföremål (Fnr. 16, 19 och 71), flinta (Fnr. 17), en knacksten (Fnr. 87) samt ett bronsbeslag (Fnr. 72). Ett intressant fynd från huset är även den microlancet av flinta som påträffades i den västra delen av huset (Fnr. 17). Dessa flintföremål är förhållandevis ovanliga i nordöstra Skåne och kan generellt ges en datering till ca 7500 f. Kr. Detta behöver dock inte betyda att en mesolitisk boplats har varit belägen i Gualöv, eftersom flintan kan ha förts hit från någon annan plats. Även knackstenen av bergart (Fnr. 87) kan vara förhistorisk, men påträffades bland de syllstenar som en gång stöttat husets sydvägg. Även denna knacksten kan ha förts till Gualöv från någon annan plats.

Golven i huset tycks ha varit uppbyggda av lera, medan den omkringliggande marknivån utanför huset under 1600- och 1700-talet har varit belägen ca 0,2 m längre ned. Det var exempelvis på denna nivå som utkastlagret 2AL1328 påträffades, vilket sträckte sig omkring 40 m norrut från huslämningen. Lagret 2AL1328 innehöll ett likartat fyndmaterial som golvlagen i huset och visade sig därför innehålla exempelvis ben (Fnr. 62) och yngre rödgods (Fnr. 47) från 1600- och 1700-talet.

En annan kontext inom undersökningsområdet som kan dateras till samma tid som huslämningen 2TH203 är brunnen 2AB550, med ett blandat fyndmaterial från 1600- och 1700-talet (Fnr. 1, 3, 5, 12, 13, 20, 27, 28, 31, 54, 57, 59, 60, 74 och 75). Denna brunn undersöktes på så sätt att först lades en provruta ut i mitten av brunnen, vilken handgrävdes ned till ett djup av ca 1 m. Eftersom fyllningen fortsatte djupare ned snittades brunnen istället med hjälp av en grävmaskin, vilket gjorde att brunnens fyllning kunde studeras bättre. På ett djup av ca 2,5 m började grundvattnet forsa in och grävningen avbröts därför. Det var dock tydligt att brunnen hade fyllts upp med större stenar i bot-

Fig. 12. Brunnen 2AB550 innehöll ett rikt fyndmaterial från 1600- och 1700-talet och var därför samtida med huslämningen 2TH203. Brunnen hade fyllts upp med större stenar och hushållssopor. Foto Christer Carlsson.

ten, medan hushållssopor, krossat tegel och murbruk från 1600-1700-talet hade använts för att fylla upp brunnens övre delar (Fig. 12). Till 1600- och 1700-talets bebyggelsefas hör sannolikt även den icke undersökta brunnen 2AB2817, vilken hade yngre rödgods, tegel och murbruk i toppen av fyllningen.

Till 1600- och 1700-talets bebyggelsefas hör förmodligen även sopgroparna 2AG399, 2AG682, 2AG898, 2AG1309, 2AG2507 och 2AG2609, vilka samtliga innehöll yngre rödgods i fyllningarna. Från samma tid härrör också de inom den norra delen av undersökningsområdet belägna kulturlagren 2AL325 och 2AL4142, vilka båda innehöll ett blandat efterreformatiskt fyndmaterial. Den del av en kvarnsten av glimmerskiffer som påträffades i lagret 2AL4142 är dock svärdaterad och kan därför vara något äldre (Fnr. 78).

Det förekom även ett antal härdar som kan knytas till denna fas. Såväl härden 2AH3064 som härdarna 2AH217, 2AH247, 2AH445, 2AH987, 2AH2532, 2AH3024 och 2AH3064 innehöll ben, tegel och enstaka korroderade järnföremål, något som gör att man kan gissa att dessa kontexter inte är särskilt gamla.

Det förekom vid undersökningen slutligen även ett antal stolphål som vid första anblicken antogs vara förhistoriska, men som vid närmare undersökning visade sig innehålla tegel i fyllningarna. Dessa stolphål är därför sannolikt inte förhistoriska, utan kan ha tillkommit genom exempelvis stängsling inom området under de senaste 500 åren. De stolphål som hade tegel i fyllningarna är 2AS648, 2AS654, 2AS661, 2AS668, 2AS1003, 2AS2358,

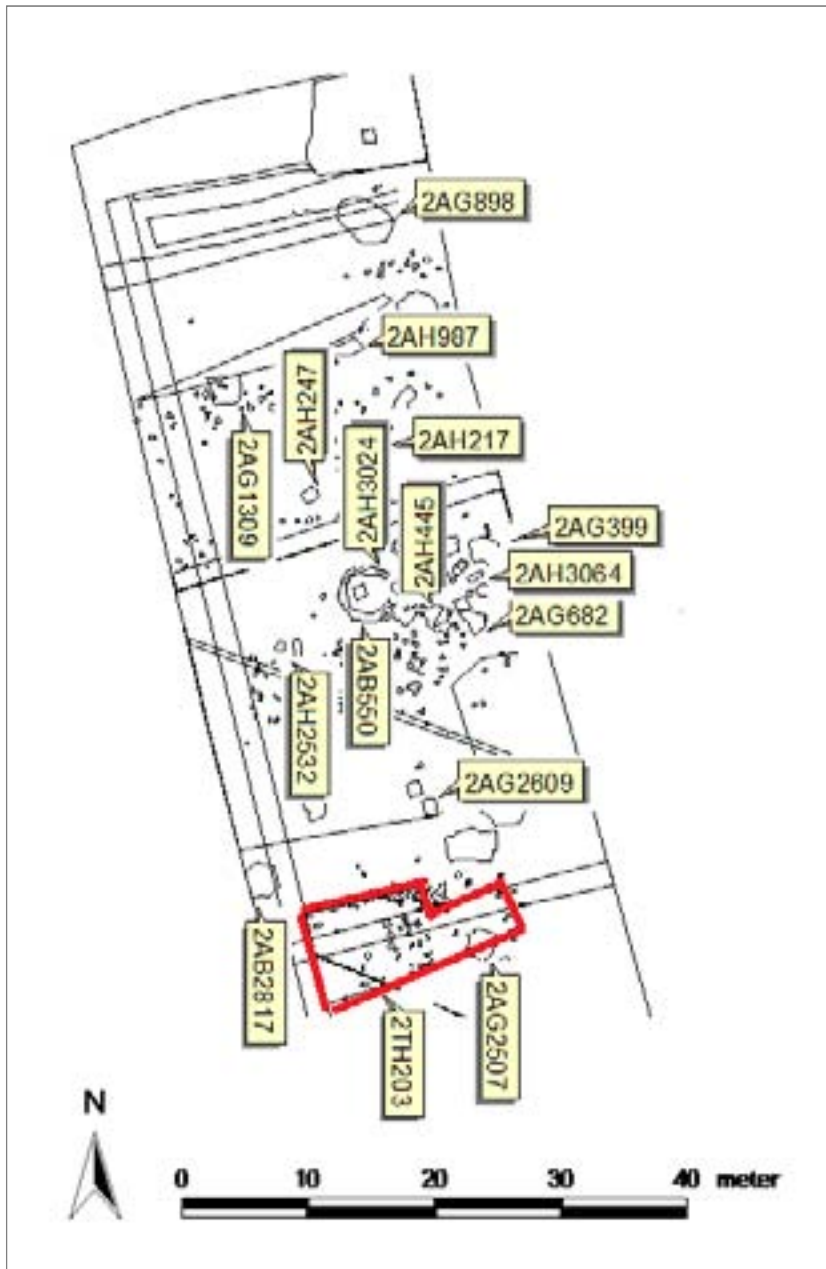

Fig. 13. Lämningarna från den nyare tiden dominerades av huslämningen 2TH203, men var annars spridda över hela området. Detta visar att undersökningsområdet har blivit mycket stört av senare tiders aktiviteter. Centralt inom området påträffades brunnen 2AB550.

2AS2384 samt 2AS3244. Ett ^{14}C -prov från stolphålet 2AS3813 har även kunnat dateras till perioden 1690-1960 e Kr. (två sigma) (Ua-43149). Sannolikt bestod detta prov därför av kol från den historiskt kända bosättningen.

Fynd

Fig. 14. Fyndpost 42 bestod av skärvor från kärl med grov magring vilka påträffades i härden 2AH3131. Keramiken kan sannolikt dateras till bronsåldern. Foto Christer Carlsson.

Ett stort antal fynd av olika material påträffades vid undersökningen i Gualöv. Såväl keramikbitar som fynd av metall, slagg, bränd lera, flinta och sten tillvaratogs. Dessutom påträffades ett mindre animalosteologiskt material i enstaka anläggningar. Fyndposterna uppgick till totalt 190 stycken och beskrivs nedan under sina olika ämneskategorier. Fynden beskrivs även i fyndlistan (Bilaga 2).

Keramik

Den keramik som tillvaratogs vid undersökningen kan dateras till en rad olika kronologiska perioder och sträcker sig över den samlade perioden bronsålder- 1900-tal. I somliga anläggningar förekom keramik från flera olika perioder, något som är naturligt på en boplats med lång kontinuitet där kulturlagren har omlagrats under århundradena. Somliga yngre kontexter hade även grävts genom de djupare liggande lagren och förorsakat en blandning av det arkeologiska materialet.

Bronsålderskeramik

Den förhistoriska keramiken förkom över i princip hela undersökningsområdet, men var särskilt vanligt förekommande inom vissa delområden. Keramiken representeras av både bronsålderskeramik och keramik från järnåldern. Utmärkande för bronsålderskeramiken är att den är förhållandevis grov och tjock, har stora magringskorn och delvis är rabbad. Keramiken kan sannolikt dateras till yngre bronsålder, ca 1000- 500 f. Kr. Denna typ av keramik representeras exempelvis av skärvorna (Fnr. 23, 26, 42, 91 och 99). Endast tre av dessa fyndposter kunde knytas till egentliga kontexter; skärvan (Fnr. 23) påträffades i fyllningen till gropan 2AG3918, skärvan (Fnr. 26) hittades i stolphålet 2AS1793 och skärvorna (Fnr. 42) påträffades i härden 2AH3131 (Fig. 14). Det är därför möjligt att dessa tre anläggningar är något äldre än övriga undersökta kontexter inom området. Alla tre anläggningarna var dessutom belägna inom den centrala delen av området och här påträffades även de båda lösfynden av förmodad bronsålderskeramik (Fnr. 91) och (Fnr. 99).

Järnålderskeramik

Då det gäller järnålderskeramiken kan denna antas vara från flera olika underperioder. Det förekom dels en något grövre och äldre keramik, som kan dateras till förromersk järnålder, dels Östersjökeramik från yngre järnålder och tidig medeltid. Den äldre järnålderskeramiken representeras av fyndposterna (Fnr. 22, 30, 34, 37, 38, 39, 41, 43, 44, 45, 51, 100, 101 och 102) och

kan sannolikt dateras till förromersk järnålder, ca 500 f. Kr- år 0. Eftersom delar av denna äldre järnålderskeramik påträffades i tydliga kontexter har detta på ett viktigt sätt kunnat öka förståelsen för den förhistoriska bosättningen. I synnerhet skärvorna (Fnr. 38, 43, 45 och 51) är av intresse då dessa påträffades i härdar och dessutom ger intryck av att komma från större kok- eller matlagningskärl. På samma sätt kan skärvorna (Fnr. 22, 30, 39 och 102), vilka samtliga påträffades i stolphål från järnåldersbosättningen, bidra till en ökad förståelse av bytomtens organisation under äldre järnålder. Somliga avfallsgropar kan sannolikt också knytas till den tidiga järnåldersbosättningen, exempelvis 2AG2507 där skärvorna (Fnr. 6) påträffades och 2AG748 med skärvorna (Fnr. 37).

Skärvorna (Fnr. 34 och 44) påträffades egentligen i utkastlagret 2AL1328, något som visar att detta utkastlager från 1600- och 1700-talet har blandats upp med äldre fynd. Somlig keramik från äldre järnålder påträffades slutligen som lösfynd (Fnr. 41, 100 och 101).

Östersjökeramiken kan dateras till ca 900-1100 e. Kr. och representerades på undersökningen av skärvorna (Fnr. 36, 40, 46, 90, 103 och 104). Östersjökeramiken påträffades främst i soppropar inom den centrala och södra delen av undersökningsområdet. Hela 6 skärvor (Fnr. 36 och 40) påträffades exempelvis i soppropen 2AG727, medan skärvorna (Fnr. 90), (Fnr. 103) och (Fnr. 104) påträffades som lösfynd och (Fnr. 46) hittades i ett av förundersökningsschakten. Alla dessa skärvor av Östersjökeramik visar att bytomten sannolikt varit bebodd vid övergången mellan vikingatid och medeltid omkring år 1000.

Medeltida keramik: Äldre rödgods och stengods

Enstaka skärvor äldre rödgods påträffades vid undersökningen. I soppropen 2AG748 påträffades en del av en vackert dekorerad kanna med bladdekor. Kannan har även haft en vacker rödbrun glasyr (Fnr. 82) (Fig. 15). Fyndet av denna enstaka skärva äldre rödgods, samt en glaserad medeltida golvplatta i samma sopprop, gör det troligt att soppropen kan dateras till perioden ca 1200-1400. En skärva från ett mindre kärl av äldre rödgods (Fnr. 35), eventuellt ett salvekrus, påträffades i den möjligen samtida soppropen 2AG2483.

Även i den närbelägna soppropen 2AG770 påträffades enstaka medeltida keramikbitar av stengods (Fnr. 24), något som gör att denna grop troligen kan dateras till perioden ca 1300-1500. Generellt gäller att den keramik från vikingtid och medeltid som påträffades vid undersökningen är samtida med de flesta av ¹⁴C-dateringarna från Gualöv (Se *Naturvetenskapliga analyser* nedan).

Fig. 15. Fyndpost 82 består av en skärva från en större kanna av äldre rödgods. Kannan har haft en fin, stiliserad bladdekor. Skärvan påträffades i soppopen 2AG748. Foto Christer Carlsson.

Eftermedeltida keramik: Yngre rödgods

Yngre rödgods påträffades framför allt i de övre och något yngre kulturlagren från 1600- och 1700-talet. Exempelvis insamlades flera delar av ett glaserat kärl av yngre rödgods från det omfattande kulturlagret 2AL1328. Dessutom märktes en tydlig koncentration av yngre rödgods i och omkring huslämningen 2TH203 i den södra delen av undersökningsområdet. Här påträffades en rad olika typer av yngre rödgods, så som en del av en glaserad hänkel (Fnr. 93), en bit av en glaserad mynningsbit (Fnr. 65), en glaserad bukbit (Fnr. 66), två delar av ett fat (Fnr. 11) samt ytterligare en glaserad hänkel (Fnr. 70).

En större mängd yngre rödgods (Fnr. 12, 13, 27, 54, 56, 57, 59 och 60) påträffades även i brunnen 2AB550, något som kan datera brunnen till 1600- eller 1700-talet och gör den samtida med huset 2TH203.

Skärvor av yngre rödgods påträffades slutligen i härden 2AH3064, i gropen 2AG898, i gropen 2AG399, i gropen 2AG682 samt i gropen 2AG1309. Det är därför rimligt att anta att alla dessa kontexter är samtida med huset 2TH203 och kan dateras till 1600- eller 1700-talet. Ett antal skärvor yngre rödgods påträffades även som lösfynd (Fnr. 92, 95, 96 och 98).

Flinta

Flintmaterialet från undersökningen var förhållandevis begränsat och utgjordes främst av enstaka avslag från den förhistoriska boplatsen (Fnr. 2, 3, 7, 18, 20 och 94). Flintavslaget (Fnr. 3) påträffades visserligen i brunnen 2AB550, men är sannolikt förhistoriskt. Ett flintavslag kan även ha använts som eldslagningsflinta (Fnr. 4). Det mest iögonfallande flintavslaget utgörs av en så kallad microlancet, ett bearbetat flintavslag som eventuellt kan dateras till så pass tidigt som 7000 f. Kr (Fnr. 17). Detta enstaka flintfynd gör dock inte att man kan dra några slutsatser kring en eventuell mesolitisk boplats i området, utan flintan kan ha hamnat i Gualöv på annat vis. Exempelvis kan den ha förts dit med jordtransporter eller ha hämtats för att användas som exempelvis eldslagningsflinta.

Sten

Då det gäller stenmaterialet från Gualöv 61:113 var detta förhållandevis begränsat. En del av en kvarnsten av glimmerskiffer påträffades i lagret 2AL4142 i den norra delen av schaktet, men stenen är svår att datera (Fnr. 78). Kvarnstenen kan därför vara från såväl medeltiden som 1600- 1700-talets gårdsbebyggelse.

I huslämningen 2TH203 från 1600- 1700-talet påträffades även knackstenen (Fnr. 87). Knackstenen låg mellan de syllstenar

som stöttat husets sydvägg, men stenen kan vara betydligt äldre än så. Möjligtvis kommer knackstenen därför från den förhistoriska bosättningen eller från någon helt annan plats.

Järn, brons och slagg

De flesta fynd av järn och andra metaller som tillvaratogs vid undersökningen lokaliserades genom metalldetektering av matjorden redan innan själva utgrävningen påbörjades. Dessa järn- och metallföremål utgörs i första hand av fynd från 1600- och 1700-talsgården, men ett antal äldre fynd i matjorden kompletterar bilden av den förhistoriska och medeltida bosättningen på platsen.

Bland de fynd som möjligen skulle kunna vara från den senare delen av järnåldern förekommer en sölja av brons (Fnr. 152) samt en bronsbit med bevarad punktdekor (Fnr. 118). Bland de medeltida metallfynden märks två oidentifierbara medeltida mynt (Fnr. 110 och 189). Slutligen förekommer bland metalldektormaterialet ett flertal vikter av bly, vilka kan vara från både den senare delen av järnåldern och medeltiden (Fnr. 107, 109, 129, 151, 165, 176 och 190). Förekomsten av dessa vikter är intressant då de visar att handel kan ha förekommit på platsen. Om man betänker undersökningsområdets läge, intill en gammal korsning nära Gualövs medeltida kyrka, framstår ytan som en lämplig plats att bedriva handel på.

Bland metalldetektorfynden kan även ett antal svenska och danska mynt från 1600- och 1700-talet nämnas (Fnr. 106, 123, 128, 134, 150 och 168). Det rör sig framförallt om mynt av modellen koppardaler. Bland metalldetektorfynden kan slutligen nämnas ett antal vackert bearbetade söljor och spännen från senmedeltiden eller början av den Nyare tiden (Fnr. 136, 152, 160, 161, 182 och 188).

Nästan samtliga övriga metallfynd insamlades från yngre kontexter, vilka har ett samband med 1600- och 1700-talets bebyggelse. Bland dessa metallfynd kan nämnas ett antal bottenskållor (Fnr. 86) samt ett antal mindre slaggbitar (Fnr. 1 och 10), vilkas förekomst kan indikera att järn har framställts i närområdet. Inga rester av järnugnar eller ugnsväggar påträffades dock vid undersökningen, så slaggen kan ha förts till fyndplatsen utifrån.

Kring huslämningen 2TH203 inom den södra delen av undersökningsområdet påträffades ett stort antal vardagsföremål av järn, såsom knivar och spikar (Fnr. 16, 19, 73 och 71). Inne i huslämningen påträffades även ett mindre bronsbeslag (Fnr. 72).

Bland de yngre metallfynden kan även nämnas en bronsring (Fnr. 75) samt några svårt korroderade järnföremål (Fnr. 74), vilka påträffades i brunnen 2AB550.

I härden 2AH3093 påträffades även det svårt korroderade järnföremålet (Fnr. 76), men det är inte troligt att föremålet är förhistoriskt. Slutligen tillvaratogs en del lösfynd av järn från 1600- och 1700-talsgården vilka påträffades i dumphögarna (Fnr. 88 och 89). Totalt sett utgjorde järn- och metallfynden, vid sidan av keramiken, den enskilt största fyndkategorin. Anledningen till att metallfynden utgjorde en relativt sett stor andel av fynden är att ca 80 procent av dessa påträffades vid metalldetekteringen.

Glas

Enstaka glasbitar påträffades vid undersökningen. Dessa utgörs dels av de fragment från en glasbutelj från 1600- eller 1700-talet som påträffades i brunnen 2AB550 (Fnr. 5) och dels av den bit fönsterglas från samma tid som påträffades i gropen 2AG399 (Fnr. 21).

Kritpipor

Ett fragment av skaftet till en kritpipa (Fnr. 28) påträffades i brunnen 2AB550. Skaftet är svårt att datera, men är av en allmän typ som kan dateras till 1600- eller 1700-talet.

Bränd lera

Ett stort antal fragment av lerklining påträffades i olika kontexter inom så gott som hela undersökningsområdet. Lerklining har sannolikt främst använts som byggnadsmaterial i väggarna hos den äldre bebyggelsen på platsen. Lerklining kan därför representera en rad olika perioder.

Ett annat lösfynd av bränd lera utgjordes av sländtrissan (Fnr. 97). Sländtrissor kan vara svåra att datera och kan dessutom vara gjorda av ett stort antal olika material. I detta fall tycks sländtrissan vara gjord av en gråaktig och hårt bränd lera. Eftersom sländtrissan i Gualöv påträffades som ett lösfynd går det inte att avgöra ifall den är från den förhistoriska bosättningen eller exempelvis den tidigmedeltida boplatsen.

I gropen 2AG784 förekom även en glaserad golvplatta av bränd lera (Fnr. 84). Denna golvplatta kan sannolikt, tillsammans med takteglet (Fnr. 77) i gropen 2AG360, ges en medeltida datering. Båda fynden ger dessutom ett intryck av att ha hört hemma i en högre stånds miljö och kan därför komma från exempelvis Gualövs kyrka, belägen endast ca 300 m nordväst om undersökningsområdet.

Ben

Slaktavfall i form av animalosteologiskt material påträffades i ett flertal olika kontexter, bland annat i sopgroparna 2AG608, 2AG748, 2AG770 och 2AG3861 liksom kring 1600- och 1700-talet huset 2TH203 inom den södra delen av undersökningsområdet. Ben förekom så gott som uteslutande i yngre kontexter eftersom bevaringsförhållandena för organiskt material är förhållandevis dåliga i Gualöv. Ifall benmaterial har förekommit i de äldre anläggningarna har detta därför till största delen brutits ned under årens lopp.

Naturvetenskapliga analyser

Makrofossilanalyser

Ett stort antal makrofossilprover insamlades från olika kontexter inom undersökningsområdet i Gualöv. De prover som till sist sändes iväg till analys innehöll både träkol och växtmakrofossil och insamlades dels från stolphålen 2AS3813, 2AS3761, 2AS2226, 2AS2687 och 2AS2248, dels från härdarna 2AH1232, 2AH3001, 2AH3012, 2AH3084 och 2AH3131 (Se Bilaga 1).

Makrofossilanalyserna är utförda av Stefan Gustafsson på Oden Kulturinformation i Vilhelmina. Gustafsson kommer fram till att det är svårt att fånga upp odling och ekonomi utifrån ett så pass litet provmaterial som det fanns budget för vid denna undersökning. En djupare studie måste bygga på ett betydligt större antal prover från exempelvis isolerade kontexter i enskilda huslämningar. I den här presenterade analysen hittades dock växtmakrofossilt material i form av obestämt vete, skalkorn och råg. Detta tyder på att dessa arter har odlats på eller i närheten av boplatsen, men eftersom ogräs saknas går det inte att säga något om åkrarnas skötsel och tillstånd. Det är tveksamt om man ska säga något om eventuell ålder på växtmaterialet, men sammansättningen skalkorn och råg får betydelse från omkring 400-600 e. Kr. och vidare in i yngre järnålder. Detta antyder att det växtmakrofossila materialet från Gualöv 61:113 kan vara samtida med stora delar av den järnålderskeramik som påträffades vid undersökningen. Det går samtidigt inte att utesluta att enstaka rågkärnor har en äldre datering.

Detta gäller även för de träkolprover som analyserats. I såväl härdarna som groparna och stolphålen förekom bitar av en rad olika träslag, så som exempelvis hassel, ek, björk, bok, gran, rönn, al och vide. Detta visar att hela floran av träd och buskar i det omgivande landskapet har använts av invånarna i Gualöv. Sannolikt har mindre grenar och kvistar använts att tända eldar med, medan de grövre vedträna har lagts in i elden då tillräcklig

värme skapats. Enstaka förkolnat trämaterial från grövre stammar kan även komma från exempelvis nedbrunna hus.

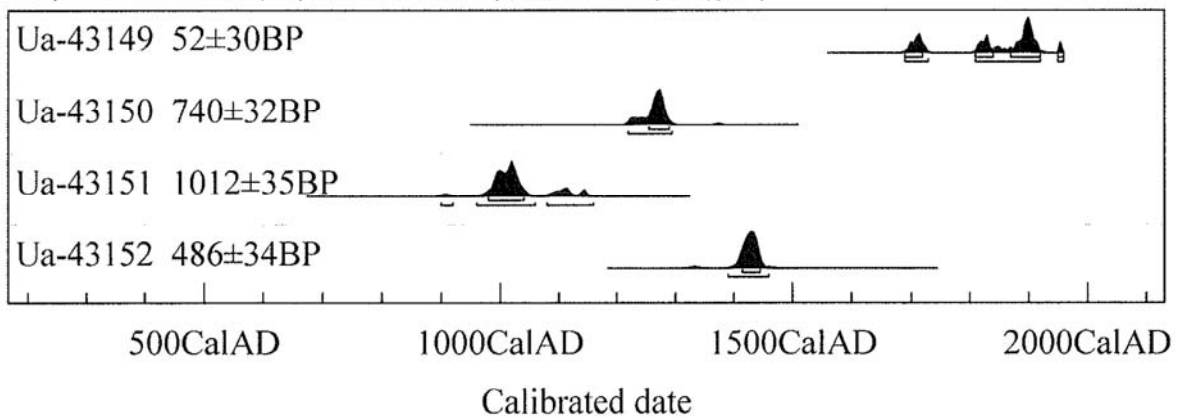
I resultatredovisningen (Bilaga 3) har den maximala egenåldern på respektive art skrivits ut. Lägst egenålder har sädeskornen och vid urvalet av de arter som lämpat sig bäst för ^{14}C -datering har de fossil valts ut som både representerar anläggningens användningstid och som dessutom haft en låg egenålder. Från hus väljer man exempelvis ofta sädeskorn som har förkolnats under husens användningstid samtidigt som det har en låg inbyggd egenålder. Vid urvalet av träkol från stolphål får man avgöra vad som lämpar sig bäst. Finns både ek och hassel i ett stolphål har hasseln förmodligen lägre egenålder, men det är kanske mer osäkert om den ingått i konstruktionen. Samma problem gäller även härdar. I det här fallet fanns både säd och kol i en härd och då kan man välja kol som en del av anläggningens primära användning, medan den förkolnade säden kan ha tillkommit under matlagning. Förekomst av säd kan också vara en sekundär inblandning.

^{14}C -analyser

Totalt analyserades 4 stycken ^{14}C prover från undersökningsområdet i Gualöv (Fig. 16) (Bilaga 4). Analyserna utfördes på Ångströmlaboratoriet vid Uppsala Universitet och kalibrerades i februari 2012. Kolproverna plockades dels ut från makrofossil-materialet och dels genom direktval från de kolprover som hade insamlats i fält. De daterade proverna insamlades från stolphålen 2AS3813 (Ua-43149) och 2AS2687 (Ua-43150), samt de båda härdarna 2AH3012 (Ua-43151) och 2AH1232 (Ua-43152). I samtliga fall valdes sådant material ut för ^{14}C -analys som kunde förväntas ha en låg egenålder, så som förkolnade sädeskorn och kolbitar från exempelvis kvistar.

De flesta av dateringarna hade med två sigmas noggrannhet (95,4 % sannolikhet) en klar tyngdpunkt i vikingatid och medeltid, eller perioden ca 980-1460. Dessa dateringar är därför samtida med stora delar av fyndmaterialet från undersökningen. Ett enstaka kolprov, det från stolphålet 2AS3813, gavs dock en något yngre datering, eftersom det kunde dateras till den förhållandevis långa perioden 1690-1960 e. Kr. (Ua-43149) (två sigma). Hur denna yngre datering skall förklaras är tveksamt: Antingen har provet blivit kontaminerat eller också så representerar den första delen av tidsintervallet att kolet kommer från 1600- eller 1700-talets bosättning på platsen. Tyvärr kunde inget av de analyserade proverna dateras till bronsåldern, men enstaka keramikskärvor i fyndmaterialet indikerar att det tycks ha funnits en bronsåldersbosättning på platsen. Mot bakgrund av de

Atmospheric data from Reimer et al (2009); OxCal v3.10 Bronk Ramsey (2005); cub r:5 sd:12 prob usp[chron]

uppnådda dateringarna skulle det vara önskvärt att sätta in resultaten i ett större sammanhang och jämföra dem med dateringar från omkringliggande byar. Detta skulle vara av stor vikt för att uppnå en ökad förståelse för byetableringen i nordöstra Skåne under främst vikingatid och tidig medeltid.

Fig. 16. De fyra ^{14}C -analyserna från Gualöv 61:113 hade en kronologisk spridning över ca 1000 år. Detta visar på boplatsens långa kontinuitet.

Sammanfattning och slutsatser

Den arkeologiska slutundersökningen inom fastigheten Gualöv 61:113 har kunnat visa att ett flertal arkeologiska lämningar förekom inom undersökningsområdet. Totalt påträffades ca 360 olika arkeologiska kontexter, vilka kunde ges en samlad datering till perioden bronsåldern- 1700-talet. Ett rikt och mångfacetterat fyndmaterial bestående av keramik, glas, ben, metall, sten, flinta och bränd lera insamlades också från de olika lämningarna. Av dessa fynd är det i synnerhet keramiken som kan ge en kronologi över bytomtens olika bebyggelsefaser. En liknande bild som keramiken ges även av de olika ^{14}C -prover som analyserades efter grävningens slut. Dessa prover kan ges en samlad datering till perioden 980-1960, en period om ca 1000 år som väl speglar bytomtens användningstid. De fåtal keramikskärvor från bronsåldern som påträffades vid undersökningen skvallrar dock om att platsen har varit bebodd redan omkring 1000 f. Kr. Detta ger alltså Gualöv en kontinuitet som boplats som sträcker sig över åtminstone ca 3000 år.

Det är därför av stor vikt att resultaten från denna undersökning sätts in i ett större vetenskapligt och kulturellt sammanhang, där Gualöv jämförs med de omkringliggande byarna i nordöstra Skåne. Den arkeologiska forskningen kring byarna i denna del av Sverige har länge varit eftersatt och kunskapsläget är därför betydligt sämre än vad fallet är för byarna i exempelvis sydvästra Skåne. För att man på allvar skall kunna förstå bybild-

ningsprocessen i Skåne måste därför ett betydligt större antal arkeologiska undersökningar utföras i nordöstra Skåne och resultaten måste sedan jämföras med data från både ett större och mindre omland. Dessutom måste omfattande kartstudier göras över olika byar i syfte att bättre förstå hur kulturlandskapet har förändrats i och omkring de olika byarna under de senaste seklen.

Det har, som redan nämnts, inte gjorts någon tidigare arkeologisk slutundersökning i Gualöv. Det enda undantaget kan möjligtvis utgöras av RAÄ 7, där bevarad dokumentation saknas. Vi visste därför väldigt lite om Gualövs historia och byns utveckling innan den undersökning utfördes som beskrivs i denna rapport. Den särskilda arkeologiska undersökningen syftade därför till att försöka uppnå ny kunskap om bebyggelsens etablering, utveckling och sociala miljö, som ett led i en mer långsiktig kunskapsuppbyggnad om Gualöv och andra byar i nordöstra Skåne. Detta är ett mål som delvis uppnåddes genom de tillfredsställande resultaten från undersökningen.

Redan vid den särskilda utredningen och förundersökningen framkom lämningar som kunde dateras till 1600- och 1700-talet och som alltså kan knytas till den historiskt kända by som vi känner genom bevarat kartmaterial. Lämningarna från 1600- och 1700-talet i form av kulturlager och andra anläggningar representerar delar av ett gårdsläge som är känt som gårdsläge 18. Den särskilda arkeologiska undersökningen lyckades bra med att öka kunskapen om detta gårdsläge och den bäst bevarade huslämningen från denna period dokumenterades grundligt. Dessutom lyckades slutundersökningen väl med att svara på frågan om när den berörda toften egentligen etablerades. Det var tydligt att det på platsen har funnits en kontinuitet bakåt i tiden som sträcker sig över hela medeltiden och tillbaka till åtminstone vikingatiden. Vid både den särskilda utredningen, förundersökningen och slutundersökningen påträffades även enstaka lämningar och fynd som sannolikt kan dateras till både äldre järnålder och yngre bronsålder. Detta innebär att byn Gualöv i själva verket har en kontinuitet som boplats som sträcker sig ända ned i bronsåldern, även om de äldre faserna inte är lika tydliga som de yngre faserna. Man kan därför på goda grunder anta att den yngre bosättningen till stora delar har utplånat spåren från de äldre bosättningsfaserna i byn.

Frågor kring hur bebyggelsen har varit organiserad under bronsålder och äldre järnålder i Sydsverige har under senare år behandlats av flera forskare (Carlie 1999; Borna-Ahlkvist 2002; Gröhn 2004; Artursson 2005a och b). En fördjupad diskussion kring bosättningsmönster och boplatsorganisation under brons-

ålder och äldre järnålder i nordvästra Skåne har dessutom tillkommit under senare år (Björk 2007). Den särskilda arkeologiska undersökningen i Gualöv har alltså på ett mycket värdefullt sätt kunnat bidra med ny kunskap till diskussionen om byetableringen i denna del av landet, men samtidigt är de äldsta spåren av bosättningen i Gualöv alltså förhållandevis fragmentariskt bevarade.

Undersökningen kunde dock i begränsad omfattning visa på boplatsens rumsliga organisation. Det var tydligt att stolphålen inom undersökningsområdet var fördelade till tre olika delområden: Ett i söder, vilket delvis överlagrades av huslämningen från 1600- och 1700-talet, ett inom den centrala delen av undersökningsområdet, där en välbevarad huslämning från yngre järnålder påträffades, och slutligen en koncentration i norr. Ifall denna uppdelning verkligen indikerar en äldre tomtindelning, med en kontinuitet ned i äldre järnålder och/eller bronsålder, är det svårt att svara på med någon större säkerhet, men det kan ändå konstateras att en dylik uppdelning i tre koncentrationer förekom.

Sammanfattningsvis kan man därför säga att slutundersökningen inom fastigheten Gualöv 61:113 utgjorde en viktig länk i den vetenskapliga kunskapsuppbyggnaden om byetableringen i nordöstra Skåne. Ytterligare undersökningar kommer dock att krävas inom såväl Gualöv som liknande byar innan vi till fullo har förstått de skånska byarnas utveckling under förhistorisk tid och medeltid.

Referenser

- Artursson, M. 2005a. Byggnadstradition. Bronsåldersbygd 2300-500 f.Kr. Skånska spår – arkeologi längs Väst kustbanan. Red. P. Lagerås. Raä. Stockholm.
- Artursson, M. 2005b. Gårds och bebyggelsestruktur. Bronsåldersbygd 2300-500 f.Kr. Skånska spår – arkeologi längs Väst kustbanan. Red. P. Lagerås. Raä. Stockholm.
- Björk, T. 2003. En järnåldersboplats vid Råby. Arkeologisk utredning och undersökning 1993, Råbelöv 25:1, Fjälkestad sn, Skåne. Regionmuseet Kristianstad/Landsantikvarien i Skåne. Rapport 2003:66.
- Björk, T. 2007. Kring förfädernas bopålar. Om bronsålderns och den äldre järnålderns bosättningar i Västland. Vagar till Västland. Red. M. Artursson. RAÄ. Stockholm.
- Borna Ahlkvist, H. 2002. Hällristarnas hem. Gårdsbebyggelse och strukturer i Pryssgården under bronsålder. Raä arkeologiska undersökningar. Skrifter 42. Stockholm
- Carlie, A. 1999. Bebyggelsens mångfald. En studie av södra Hallands järnåldersgårdar baserade på arkeologiska källor. Hallands läns museers skriftserie no 10. Lund.
- Gröhn, A. 2004. Positioning the Bronze Age in the social theory and research context. Acta Archaeologica Lundensia. Series in 8° No 47. Lund.
- Jönsson, L. & Persson, L. 2008. Det organiserade landskapet. Öresundsförbindelsen och arkeologin. Malmöfynd nr 13. Malmö.
- Kockum, J. 2008. Gualöv 61:113. Rapport/Regionmuseet, Landsantikvarien i Skåne 2008:17. Kristianstad.
- Kockum, J. 2009. Gualöv 61:113. Rapport/Regionmuseet, Landsantikvarien i Skåne 2009:39. Kristianstad
- Schmidt Sabo, K. 2005. Den medeltida byns sociala dimensioner. Raä undersökningar skrifter 67. Lund Studies in Historical Archaeology 1. Stockholm.
- Thomasson, J. 2005. Bybildningen och bönderna. Byarnas bönder-Medeltida samhällsförändring i Västskåne. Riksantikvarieämbetet.

Administrativa uppgifter

Sydsvensk Arkeologi AB dnr:	110049
Länsstyrelsen i Skåne dnr:	431-7558-11
Datum för beslut:	2011 10 13
Län:	Skåne
Kommun:	Bromölla
Socken:	Gualöv
Fastighet:	Gualöv 61:113
Läge:	Ekonomiska kartan, blad 3E 2c
Koordinatsystem:	RT 90 2,5 gon väst
X koordinat:	621414422
Y koordinat:	141311569
Höjdsystem:	RH 2000
M ö.h.	10 m.ö.h
Fältarbetstid:	24 oktober- 11 november 2011
Antal arbetsdagar:	30
Antal arkeologtimmar:	240
Antal maskintimmar:	40
Exploateringsyta:	3000 m ²
Undersökt yta:	2100 m ²
Platschef:	Christer Carlsson
Personal:	Christer Carlsson, Helen af Geijerstam, Louise Andersson, Lars Jönsson, Thomas Linderöth
Underkonsulter:	Degeberga Grus och Schakt
Uppdragsgivare:	Bromölla kommun
Tidigare undersökningar:	Kockum 2008 och 2009
Fynd:	LUHM 32098, fynden förvaras på Lunds Universitets hi- storiska museum.
Dokumentationsmaterial:	Foton och ritningar, Regionmuseet i Kristianstad
Kostnader:	535 000

Bilaga 1 Anläggningslista

Anl. Id.	Beskrivning	Tolkning och datering
Brunnar		
2AB550	Tegel, murbruk, sten i fyllningen. Fynd av slagg, järn, glas, flinta, kritpipa, ben och yngre rödgods.	Brunn, 1600-1700-tal
2AB2817	Ej undersökt, men en fyllning av tegel, murbruk och sten i fyllningen. Fynd av yngre rödgods på ytan.	Brunn, 1600-1700-tal
Diken		
2AD2524	Sand blandad med lera i fyllningen. Modernt dike.	Modernt dräneringsdike
2T675	Sand blandad med lera i fyllningen. Modernt dike.	Modernt dräneringsdike
2T887	Sand blandad med lera i fyllningen. Modernt dike.	Modernt dräneringsdike
Gropar		
2AG343	Fläckig, mörkgrå fyllning av sand. Lera i mitten.	Grop. Järnålder?
2AG360	Kraftigt inslag av röd och gul lera samt en sotlins. Fynd av tegelkross, stenar och ben samt en medeltida takpanna.	Sopgrop. Medeltid
2AG372	Fläckig, mörkgrå fyllning av sand. Fynd av tegel, ben och flinta samt delar av en medeltida takpanna.	Sopgrop. Medeltid
2AG399	Sand, silt och sten i fyllningen. Inslag av kol och skörbränd sten. Fynd av glas och yngre rödgods.	Sopgrop. 1600-1700-tal
2AG608	Fyllning av mörkgrå sand med inslag av lera. Fynd av ben.	Grop. Järnålder?
2AG682	Mörkgrå sand. Enstaka stenar i fyllningen. Fynd av yngre rödgods.	Sopgrop. 1600-1700-tal
2AG727	Silt med kol i den understa fyllningen, gul sand i den mellersta och ljusbrun silt i den översta. Östersjökeramik	Grop. Vikingatid-Medeltid
2AG748	Silt med kol och sten i den understa fyllningen, silt med kol, tegel och murbruk i mellersta och silt med kol, tegel och murbruk i den översta. Fynd av ben, järn, lerklining, golvplatta, förhistorisk keramik och äldre rödgods.	Sopgrop. Medeltid
2AG770	Gråbrun, siltig humus. I övre delen djurgångar. Fynd av ben, stengods och äldre rödgods.	Sopgrop. Medeltid
2AG898	Sand, silt och sten i fyllningen. Inslag av kol och skörbränd sten. Fynd av yngre rödgods.	Sopgrop. 1600-1700-tal
2AG1208	Sand, silt och sten i fyllningen. Inslag av kol och skörbränd sten.	Grop. Järnålder?
2AG1309	Fyllning av grå-beige sand samt röd lera. Fynd av yngre rödgods, förhistorisk keramik och tegel.	Sopgrop. 1600-1700-tal
2AG2471	Sand, silt och sten i fyllningen. Inslag av kol och skörbränd sten.	Grop. Järnålder?
2AG2483	Fyllning av silt, enstaka kol, lerklining och skörbränd sten. Fynd av äldre rödgods.	Sopgrop. Medeltid
2AG2507	Fyllning av mörkbrun silt med inslag av sten, kol och bränd lera. Blandade fynd av keramik från Järnålder-1700-tal.	Sopgrop. 1600-1700-tal
2AG2576	Fyllning av ljusgrå silt med visst kol.	Grop. Järnålder?
2AG2609	Fyllning av silt, kol, sot och lera. Fynd av ben, tegel och lerklining.	Sopgrop. 1600-1700-tal
2AG3861	Sand, silt och sten i fyllningen. Inslag av kol och skörbränd sten. Fynd av ben.	Grop. Järnålder?
2AG3872	Sand, silt och sten i fyllningen. Inslag av kol och skörbränd sten.	Grop. Järnålder?
2AG3881	Sand, silt och sten i fyllningen. Inslag av kol och skörbränd sten.	Grop. Järnålder?
2AG3897	Sand, silt och sten i fyllningen. Inslag av kol och skörbränd sten.	Grop. Järnålder?
2AG3908	Sand, silt och sten i fyllningen. Inslag av kol och skörbränd sten.	Grop. Järnålder?
2AG3918	Sand, silt och sten i fyllningen. Inslag av kol och skörbränd sten. Fynd av bronsålderskeramik.	Grop. Bronsålder?
2AG3946	Sand, silt och sten i fyllningen. Inslag av kol och skörbränd sten.	Grop. Järnålder?
Härdar		
2AH217	Fyllning av kol, sot och skörbränd sten. Fynd av tegel, ben och en korroderad spik.	Härd. 1600-1700-tal
2AH235	Fyllning av kol, sot och skörbränd sten. Fynd av möjlig eldslagningsflinta.	Härd. Järnålder?
2AH247	Fyllning av kol, sot och skörbränd sten. Fynd av flinta och ben på toppen.	Härd. 1600-1700-tal

2AH259	Fyllning av kol, sot och skörbränd sten.	Härd. Järnålder?
2AH275	Fyllning av kol, sot och skörbränd sten. Fynd av ben och förhistorisk keramik.	Härd. Järnålder
2AH283	Fyllning av kol, sot och skörbränd sten. Fynd av förhistorisk keramik.	Härd. Järnålder
2AH294	Fyllning av kol, sot och skörbränd sten.	Härd. Järnålder?
2AH445	Fyllning av kol, sot, skörbränd sten, lera, tegel och murbruk. Fynd av lerklining och förhistorisk keramik.	Härd. 1600-1700-tal
2AH804	Fyllning av kol, sot och skörbränd sten.	Härd. Järnålder?
2AH976	Fyllning av kol, sot och skörbränd sten. Fynd av förhistorisk keramik.	Härd. Järnålder
2AH987	Fyllning av kol, sot och skörbränd sten. Fynd av tegel i fyllningen.	Härd. 1600-1700-tal
2AH1232	Fyllning av kol, sot och skörbränd sten. Makroprov visar på kol från björk, hassel, vide samt råg och korn i fyllningen.	Härd. Medeltid?
2AH2532	Fyllning av kol, sot och skörbränd sten. Fynd av tegel i fyllningen.	Härd. 1600-1700-tal
2AH2864	Fyllning av kol, sot och skörbränd sten.	Härd. Järnålder?
2AH2876	Fyllning av kol, sot och skörbränd sten.	Härd. Järnålder?
2AH3001	Fyllning av kol, sot och skörbränd sten. Makroprov visar på kol från ek, björk, hassel, ask och björk i fyllningen.	Härd. Järnålder?
2AH3012	Fyllning av kol, sot och skörbränd sten. Makroprov visar på kol från rönn, hassel, björk och bok i fyllningen.	Härd. Järnålder
2AH3024	Fyllning av kol, sot och skörbränd sten. Fynd av tegel och förhistorisk keramik.	Härd. 1600-1700-tal
2AH3035	Fyllning av kol, sot och skörbränd sten.	Härd. Järnålder?
2AH3049	Fyllning av kol, sot och skörbränd sten. Fynd av tegel, ben och bränd lera.	Härd. 1600-1700-tal
2AH3064	Fyllning av kol, sot och skörbränd sten. Fynd av ben och yngre rödgods.	Härd. 1600-1700-tal
2AH3074	Fyllning av kol, sot och skörbränd sten.	Härd. Järnålder?
2AH3084	Fyllning av kol, sot och skörbränd sten. Fynd av bränd lera. Makroprov visar kol från björk, hassel, vide och ek.	Härd. Järnålder?
2AH3093	Fyllning av kol, sot och skörbränd sten. Fynd av korroderat järnföremål.	Härd. Järnålder?
2AH3131	Fyllning av kol, sot och skörbränd sten. Fynd av bronsålderskeramik. Makroprov visar kol från hassel och al.	Härd. Bronsålder?
2AH3987	Fyllning av kol, sot och skörbränd sten.	Härd. Järnålder?
2AH4087	Fyllning av kol, sot och skörbränd sten.	Härd. Järnålder?
Lager		
2AL325	Gulvitt lertäcke, inslag av röd lera och sot. Fynd av djurben, lerklining och keramik.	Kulturlager. 1600-1700-tal
2AL1328	Sand, silt, kol, sot, tegel, murbruk och bränd lera. Fynd av lerklining, ben, förhistorisk keramik och yngre rödgods.	Kulturlager. 1600-1700-tal
2AL4142	Grått lerlager ovanpå ett gruslager. Fynd av tegel och en halv kvarnsten.	Kulturlager. 1600-1700-tal
2AL200004	Inslag av sand, silt, kol, sot, tegel, murbruk och bränd lera.	Kulturlager. 1600-1700-tal
Rännor		
2AR2889	Fyllning av silt, kol och enstaka skörbränd sten.	Väggränna i hus. Järnålder
2AR2927	Fyllning av silt, kol och enstaka skörbränd sten.	Väggränna i hus. Järnålder
2AR2934	Fyllning av silt, kol och enstaka skörbränd sten.	Väggränna i hus. Järnålder
2AR3649	Fyllning av silt, kol och enstaka skörbränd sten.	Väggränna i hus. Järnålder
2AR3837	Fyllning av silt, kol och enstaka skörbränd sten.	Väggränna i hus. Järnålder
2AR3846	Fyllning av silt, kol och enstaka skörbränd sten.	Väggränna i hus. Järnålder
Stolphål		
2AS648	Mörkgrå, sotig sand. Tegel i fyllningen.	Stolphål. 1600-1700-tal
2AS654	Mörkgrå, sotig sand. Tegel i fyllningen.	Stolphål. 1600-1700-tal
2AS661	Mörkgrå, sotig sand. Tegel i fyllningen.	Stolphål. 1600-1700-tal

2AS668	Mörkgrå, sotig sand. Tegel i fyllningen.	Stolphål. 1600-1700-tal
2AS720	Gråbeige, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS784	Mörkgrå, sotig sand, samt en stor sten i mitten. Fynd av förhistorisk keramik.	Stolphål. Järnålder
2AS795	Svart sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1003	Gråbeige sand. Rostfärgad i södra delen. Fynd av slagg och enstaka tegelbitar.	Stolphål. 1600-1700-tal
2AS1010	Ljusgrå sand med inslag av gul-vit lera. Inslag av småsten.	Stolphål. Järnålder
2AS1018	Grå sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1026	Gråbrun, grusig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1035	Gråsvart sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1045	Gråsvart sand med inslag av sot och kol.	Stolphål. Järnålder
2AS1053	Gråsvart sand med inslag av sot och kol.	Stolphål. Järnålder
2AS1061	Brungrå sand med enstaka kolbitar. En sten i mitten. Fynd av flinta.	Stolphål. Järnålder
2AS1078	Brungrå sand med enstaka kolbitar.	Stolphål. Järnålder
2AS1086	Gråbrun sand. Brun sand i västra delen.	Stolphål. Järnålder
2AS1094	Mörkbrun, grusig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1102	Ljusgrå sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1111	Ljusgrå sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1120	Ljusgrå sand med inslag av vit lera.	Stolphål. Järnålder
2AS1130	Vit lera och kolbitar. Fynd av förhistorisk keramik.	Stolphål. Järnålder
2AS1138	Ljusgrå sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1146	Ljusgrå sand med inslag av vit lera.	Stolphål. Järnålder
2AS1155	Gråbrun sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1164	Gråbrun sand med inslag av vit lera.	Stolphål. Järnålder
2AS1173	Gråbrun sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1183	Gråbrun sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1192	Svart, grusig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1199	Mörkbrun, grusig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1251	Mörkbrun, grusig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1259	Gråbrun sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1284	Svart, sotig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1293	Brungrå, något humös sand. Störd av djurgångar.	Stolphål. Järnålder
2AS1615	Brun, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1623	Ljusbrun sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1631	Brun, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1640	Ljusbrun sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1649	Mörkgrå, sotig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1656	Ljusbrun sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1664	Brun, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1671	Mörkgrå, sotig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1679	Ljusbrun sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1687	Gråbrun något humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1696	Gråbrun något humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1706	Gråbrun något humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1714	Gråbrun något humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1723	Gråbrun något humös sand, samt mörkgrå, sotig sand i mitten.	Stolphål. Järnålder

2AS1732	Gråbrun något humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1740	Gråbrun något humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1749	Gråbeige sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1757	Mörkgrå, sotig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1765	Brunröd, något humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1775	Mörkbrun, grusig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1783	Gråbeige sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1793	Gråbeige sand. Fynd av bronsålderskeramik.	Stolphål. Bronsålder?
2AS1802	Mörkgrå, grusig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS1811	Mörkbrun, grusig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS1819	Mörkbrun, grusig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS1826	Mörkbrun, sandig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS1831	Mörkbrun, sandig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS1837	Brungrå, lerig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS1845	Mörkbrun, sandig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS1854	Mörkbrun, sandig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS1860	Brungrå, lerig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS1868	Mörkgrå, lerig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS1876	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS1883	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS1893	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS1900	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS1907	Gråbrun, något humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1916	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS1930	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS1935	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS1943	Mörkgrå, siltig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS1951	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS1957	Övre fyllning av mörkbrun, humös silt och undre fyllning av mörkgrå, siltig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS1964	Mörkgrå, siltig humus med inslag av vit sand.	Stolphål. Järnålder
2AS1972	Mörkgrå, siltig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS1979	Brungrå, siltig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS1986	Mörkgrå, siltig humus med inslag av lera.	Stolphål. Järnålder
2AS1992	Sand med kol och sot i fyllningen.	Stolphål. Järnålder
2AS2000	Mörkgrå, siltig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS2007	Mörkgrå, siltig humus med lera.	Stolphål. Järnålder
2AS2015	Brungrå, siltig humus med inslag av lera och kol.	Stolphål. Järnålder
2AS2028	Mörkgrå, siltig humus med inslag av sandlinser.	Stolphål. Järnålder
2AS2036	Mörkbrun, siltig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS2044	Mörkgrå, siltig humus med inslag av sand.	Stolphål. Järnålder
2AS2050	Brungrå, siltig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS2056	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS2062	Mörkgrå, grusig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS2076	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS2084	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder

2AS2104	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS2112	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS2162	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS2192	Brungrå, siltig humus med inslag av kol.	Stolphål. Järnålder
2AS2201	Brungrå, siltig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS2209	Brungrå, siltig humus. Eventuellt stenskott stolphål.	Stolphål. Järnålder
2AS2218	Brungrå, siltig humus med inslag av bränd lera och kol.	Stolphål. Järnålder
2AS2226	Mörkgrå, siltig humus med inslag av kol. Makroprov visar på kol från bok, gran, ek och hassel samt vete i fyllningen.	Stolphål. Järnålder
2AS2233	Svartgrå, siltig humus med inslag av träkol. Djurgångar på toppen.	Stolphål. Järnålder
2AS2248	Svartgrå, siltig humus med inslag av träkol och skörbränd sten. Makroprov visar på kol från hassel och björk i fyllningen.	Stolphål. Järnålder
2AS2258	Mörkgrå, siltig humus med inslag av kol.	Stolphål. Järnålder
2AS2265	Mörkgrå, siltig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS2272	Mörkgrå, siltig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS2279	Mörkgrå, siltig humus med inslag av kol och stråk av sand.	Stolphål. Järnålder
2AS2285	Mörkgrå, siltig humus med inslag av kol.	Stolphål. Järnålder
2AS2292	Mörkgrå, siltig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS2299	Mörkgrå, siltig humus med inslag av kol.	Stolphål. Järnålder
2AS2307	Mörkgrå, siltig humus med stråk av sand. Störd av djurgångar.	Stolphål. Järnålder
2AS2315	Mörkgrå, siltig humus med stråk av sand. Störd av djurgångar.	Stolphål. Järnålder
2AS2323	Gråbrun, siltig humus. Eventuellt två stolphål intill varandra.	Stolphål. Järnålder
2AS2338	Brungrå, siltig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS2344	Gråsvart, humös silt med inslag av kol, bränd lera och skörbränd sten. Fynd av lerklining.	Stolphål. Järnålder
2AS2358	Mörkgrå, siltig humus med inslag av träkol, bränd lera och tegel.	Stolphål. 1600-1700-tal
2AS2366	Mörkgrå, siltig humus med vita lerfläckar.	Stolphål. Järnålder
2AS2374	Mörkgrå, siltig humus med vita lerfläckar.	Stolphål. Järnålder
2AS2384	Mörkgrå, siltig, humus med inslag av lera och kol. Tegel i fyllningen.	Stolphål. 1600-1700-tal
2AS2393	Mörkgrå, siltig humus med enstaka kol och stråk av sand.	Stolphål. Järnålder
2AS2401	Brungrå, siltig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS2407	Övre fyllning av brungrå, humös sand med djurgångar och undre fyllning av mörkgrå, siltig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS2416	Mörkgrå, siltig humus. Något sotig.	Stolphål. Järnålder
2AS2423	Mörkgrå, siltig humus med vita lerfläckar och enstaka kol.	Stolphål. Järnålder
2AS2429	Mörkgrå, siltig humus. Eventuellt två stolphål intill varandra.	Stolphål. Järnålder
2AS2442	Mörkgrå, något lerig humus med inslag av kol och bränd lera.	Stolphål. Järnålder
2AS2450	Mörkgrå, siltig humus med lerfläckar, bränd lera och enstaka kol. Fynd av lerklining.	Stolphål. Järnålder
2AS2457	Mörkgrå, siltig humus med flera djurgångar. Fynd av lerklining.	Stolphål. Järnålder
2AS2465	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS2687	Mörkgrå, siltig humus med inslag av träkol. Makroprov visar på kol från ek, hassel, björk och bok i fyllningen.	Stolphål. Medeltid?
2AS2731	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS2737	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS2743	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS2759	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS2765	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS2784	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS2790	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder

2AS2798	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS2804	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS2811	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS2828	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS2836	Grå, humös något sotig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS2843	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS2850	Grå, humös, sotig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS2856	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS2907	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS2913	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS2921	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS2949	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS2955	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS2962	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS2970	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS2977	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS2986	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS2993	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3103	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS3110	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS3116	Grå, humös sand. Fynd av ben.	Stolphål. Järnålder
2AS3123	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3152	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS3158	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS3164	Övre fyllning av mörkgrå, siltig humus och undre fyllning av brungrå, humös silt.	Stolphål. Järnålder
2AS3171	Övre fyllning av gulbrun, humös silt och undre fyllning av mörkgrå, siltig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS3179	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS3185	Gulbrun, humös silt.	Stolphål. Järnålder
2AS3192	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS3198	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS3206	Mörkgrå, siltig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS3219	Mörkgrå, siltig humus med inslag av träkol.	Stolphål. Järnålder
2AS3227	Mörkgrå, siltig humus med inslag av kol.	Stolphål. Järnålder
2AS3236	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS3244	Brungrå, siltig humus med enstaka stenar. Tegel i fyllningen.	Stolphål. 1600-1700-tal
2AS3253	Mörkgrå, siltig humus med inslag av träkol.	Stolphål. Järnålder
2AS3261	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS3267	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS3273	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS3279	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS3286	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS3292	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS3300	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3308	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3317	Gråflammig, humös sand.	Stolphål. Järnålder

2AS3324	Gråflammig, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3332	Gråflammig, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3339	Grå humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3348	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3355	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3361	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3368	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3375	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3382	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3388	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3394	Grå, humös sand. Fynd av ben.	Stolphål. Järnålder
2AS3402	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3410	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3420	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3427	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3434	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3440	Grå, humös, flammig sand med inslag av lera.	Stolphål. Järnålder
2AS3449	Gråbrun, humös, flammig sand med inslag av lera. Fynd av ben.	Stolphål. Järnålder
2AS3456	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS3463	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3470	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3477	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3484	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3491	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3498	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3505	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3515	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS3523	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3530	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3537	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3544	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3552	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3560	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3568	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3574	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3582	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3590	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3598	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3605	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3612	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3620	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3627	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3634	Grå, humös, sotig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3641	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3662	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder

2AS3669	Grå, humös sand med inslag av lera.	Stolphål. Järnålder
2AS3677	Grå, humös sand med inslag av sot och kol.	Stolphål. Järnålder
2AS3685	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3692	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3699	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3707	Grå, humös något lerig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3722	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3729	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3736	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3746	Grå, humös flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3754	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3761	Grå, humös sand. Ingår i det centrala järnåldershuset. Makroprov visar på kol från björk i fyllningen.	Stolphål. Järnålder
2AS3768	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3776	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3783	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3791	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3799	Grå, humös sand. Fynd av förhistorisk keramik.	Stolphål. Järnålder
2AS3806	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3813	Grå, humös sand. Ingår i det centrala järnåldershuset. Makroprov visar på kol från hassel och ek i fyllningen.	Stolphål. Järnålder
2AS3820	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3828	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3853	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS3959	Grå, humös, flammig sand. Fynd av lerklining.	Stolphål. Järnålder
2AS3978	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS4011	Grå, humös, flammig sand. Fynd av förhistorisk keramik.	Stolphål. Järnålder
2AS4018	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS4026	Mörkgrå, siltig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS4032	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS4039	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS4046	Grå, humös, flammig sand.	Stolphål. Järnålder
2AS4055	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS4063	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS4071	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS4078	Mörkgrå, siltig humus.	Stolphål. Järnålder
2AS4097	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS4105	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS4112	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS4120	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS4126	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS4133	Ej undersökt	Stolphål. Järnålder
2AS200005	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
2AS200006	Grå, humös sand.	Stolphål. Järnålder
Terrasser		

2TT878	Terrassering, terrängformation.	Bronsålder-1900-tal?
2TT4151	Terrassering, terrängformation.	Bronsålder-1900-tal?
Hus		
2TH203	Huslämning med tydliga syllstensrader för ytterväggarna. Fynd av järn, brons, flinta, knacksten och yngre rödgods.	Huslämning. 1600-1700-tal

Bilaga 2 Fyndlista

<u>Fynd Nr.</u>	<u>Sakord</u>	<u>Material</u>	<u>Beskrivning</u>	<u>Antal</u>	<u>Vikt</u>	<u>Kontext</u>
1	Slaggklump	Slagg	Knottrig, rostig	1	25	2AB550
2	Avslag	Flinta	Retuscherad	1	5	2AH235
3	Avslag	Flinta	Retuscherad	2	11	2AB550/3RC865
4	Avslag	Flinta	Retuscherad	1	11	2AS1061
5	Glasbitar	Glas	Buteljglas	3	22	2AB550/3RC865
6	Keramik	Lera	Fragmenterade	22	201	2AG2507
7	Avslag	Flinta	Retuscherad	1	3	2AG372
8	Lerklining	Lera	Rödaktig	2	16	2AS2450
9	Lerklining	Lera	Rödaktig	6	5	2AS3959
10	Slaggklumpar	Slagg	Knottrig, rostig	3	7	2AS1003
11	Keramik	Lera	Yngre rödgods	2	5	2TH203
12	Keramik	Lera	Yngre rödgods	1	4	2AB550
13	Keramik	Lera	Yngre rödgods	2	3	2AB550
14	Keramik	Lera	Yngre rödgods	1	6	2AG898
15	Lerklining	Lera	Rödaktig	1	16	2AS2457
16	Järföremål	Järn	Korroderad	1	16	2TH203
17	Microlancet	Flinta	Retuscherad	1	1	2TH203
18	Avslag	Flinta	Retuscherad	1	4	2AH247
19	Järföremål	Järn	Korroderad	1	40	2TH203
20	Avslag	Flinta	Retuscherad	1	2	2AB550/3RC865
21	Glasbit	Glas	Fönsterglas	1	2	2AG399
22	Keramik	Lera	Fragmenterad	1	2	2AS1130
23	Keramik	Lera	Fragmenterad	1	33	2AG3918
24	Keramik	Lera	Stengods	2	13	2AG770
25	Keramik	Lera	Fragmenterade	36	452	2AL1328/3RC869
26	Keramik	Lera	Fragmenterad	1	14	2AS1793
27	Keramik	Lera	Yngre rödgods	26	346	2AB550/3RC865
28	Kritpipa	Lera	Fragmenterad	1	1	2AB550/3RC865
29	Ben	Ben	Avfall	9	28	2AG608
30	Keramik	Lera	Fragmenterad	1	5	2AS784
31	Ben	Ben	Avfall	11	167	2AB550
32	Ben	Ben	Avfall	1	5	2AS3394
33	Ben	Ben	Avfall	1	1	2AH275
34	Keramik	Lera	Fragmenterad	1	3	2AL1328
35	Keramik	Lera	Äldre rödgods	1	3	2AG2483
36	Keramik	Lera	Östersjökeramik	2	70	2AG727
37	Keramik	Lera	Fragmenterad	1	4	2AG748
38	Keramik	Lera	Fragmenterade	3	7	2AH976
39	Keramik	Lera	Fragmenterad	1	26	2AS3799
40	Keramik	Lera	Östersjökeramik	4	82	2AG727
41	Keramik	Lera	Fragmenterade	3	16	Lösfynd
42	Keramik	Lera	Fragmenterad	6	194	2AH3131

43	Keramik	Lera	Fragmenterad	1	55	2AH283
44	Keramik	Lera	Fragmenterade	2	10	2AL1328/3RC869
45	Keramik	Lera	Fragmenterad	1	38	2AH275
46	Keramik	Lera	Östersjökeramik	2	14	I FU schakt
47	Keramik	Lera	Yngre rödgods	7	126	2AL1328/3RC865
48	Ben	Ben	Avfall	6	141	2AG748
49	Taktegel	Lera	Fragmenterad	1	259	2AG372
50	Ben	Ben	Avfall	5	28	2AS3449
51	Keramik	Lera	Fragmenterade	2	74	2AH3024
52	Lerklining	Lera	Fragmenterade	11	51	2AH445
53	Lerklining	Lera	Fragment	1	58	2AS2344
54	Keramik	Lera	Fragmenterade	2	35	2AB550
55	Lerklining	Lera	Fragmenterade	2	9	2AL325
56	Keramik	Lera	Yngre rödgods	24	468	2AB550/3RC865
57	Keramik	Lera	Yngre rödgods	1	7	2AB550
58	Keramik	Lera	Yngre rödgods	1	1	2AG682
59	Keramik	Lera	Yngre rödgods	1	5	2AB550
60	Keramik	Lera	Yngre rödgods	1	1	2AB550
61	Ben	Ben	Avfall	4	55	2AG770
62	Ben	Ben	Avfall	2	98	2AL1328
63	Ben	Ben	Avfall	1	1	2AS3116
64	Ben	Ben	Avfall	1	92	2AB550
65	Keramik	Lera	Yngre rödgods	1	13	2TH203
66	Keramik	Lera	Yngre rödgods	1	10	2TH203
67	Keramik	Lera	Fragmenterade	3	13	2AG1309
68	Keramik	Lera	Yngre rödgods	1	50	2AG399
69	Keramik	Lera	Yngre rödgods	2	2	2AG399
70	Keramik	Lera	Yngre rödgods	1	26	2TH203
71	Järnföremål	Järn	Fragmenterade	5	88	2TH203
72	Beslag	Brons	Korroderad	1	6	2TH203
73	Spik	Järn	Korroderad	1	13	2AH217
74	Järnföremål	Järn	Korroderad	3	84	2AB550
75	Ring	Brons	Korroderad	1	1	2AB550/3RC865
76	Järnföremål	Järn	Korroderad	1	18	2AH3093
77	Taktegel	Lera	Fragmenterad	1	918	2AG360
78	Kvarnsten	Glimmerskiffer	Fragmenterad	1	2013	2AL4142
79	Ben	Ben	Avfall	2	154	2AG3861
80	Ben	Ben	Avfall	3	159	2AH3064
81	Keramik	Lera	Yngre rödgods	1	23	2AH3064
82	Keramik	Lera	Äldre rödgods	1	9	2AG748
83	Lerklining	Lera	Fragment	8	211	2AG748
84	Golvplatta	Lera	Glaserat fragment	1	75	2AG748
85	Järnföremål	Järn	Korroderad	1	9	2AG748
86	Bottenskällor	Slagg	Knottrig, rostig	2	1505	Lösfynd
87	Knacksten	Bergart	Komplett	1	710	2TH203

88	Järnföremål	Järn	Korroderad	1	15	Lösfynd
89	Järnföremål	Järn	Korroderad	1	28	Lösfynd
90	Keramik	Lera	Östersjökeramik	3	76	Lösfynd
91	Keramik	Lera	Fragment	1	55	Lösfynd
92	Keramik	Lera	Yngre rödgods	2	20	Lösfynd
93	Keramik	Lera	Yngre rödgods	1	41	Lösfynd
94	Avslag	Flinta	Retuscherad	1	1	Lösfynd
95	Keramik	Lera	Yngre rödgods	1	18	Lösfynd
96	Keramik	Lera	Yngre rödgods	1	8	Lösfynd
97	Sländtrissa	Lera	Fragmenterad	1	9	Lösfynd
98	Keramik	Lera	Yngre rödgods	2	1	Lösfynd
99	Keramik	Lera	Fragmenterad	1	5	Lösfynd
100	Keramik	Lera	Fragmenterad	1	11	Lösfynd
101	Keramik	Lera	Fragmenterad	1	8	Lösfynd
102	Keramik	Lera	Fragmenterad	1	7	2AS4011
103	Keramik	Lera	Östersjökeramik	1	13	Lösfynd
104	Keramik	Lera	Östersjökeramik	1	7	Lösfynd
105	Hängkärl	Brons	Fragmenterad	1	18	Metalldetektorfynd
106	Mynt	Ädelmetall	Komplett	1	1	Metalldetektorfynd
107	Viktlod	Bly	Komplett	1	8	Metalldetektorfynd
108	Blybleck	Bly	Fragmenterad	1	2	Metalldetektorfynd
109	Viktlod	Bly	Komplett	1	11	Metalldetektorfynd
110	Mynt	Ädelmetall	Defekt	1	1	Metalldetektorfynd
111	Blybleck	Bly	Defekt	1	1	Metalldetektorfynd
112	Blybleck	Bly	Fragmenterad	1	2	Metalldetektorfynd
113	Hängkärl	Brons	Defekt	1	2	Metalldetektorfynd
114	Bronsklipp	Brons	Fragmenterad	1	1	Metalldetektorfynd
115	Knapp	Brons	Komplett	1	1	Metalldetektorfynd
116	Smälta	Bly	Fragmenterad	1	10	Metalldetektorfynd
117	Föremål	Bly	Fragmenterad	1	1	Metalldetektorfynd
118	Bronsklipp	Brons	Defekt	1	4	Metalldetektorfynd
119	Knapp	Cu-leg	Defekt	1	3	Metalldetektorfynd
120	Beslag	Brons	Defekt	1	1	Metalldetektorfynd
121	Beslag	Cu-leg	Defekt	1	3	Metalldetektorfynd
122	Beslag	Brons	Fragmenterad	1	1	Metalldetektorfynd
123	Mynt	Ädelmetall	Defekt	1	1	Metalldetektorfynd
124	Blybleck	Bly	Fragmenterad	1	2	Metalldetektorfynd
125	Knapp	Cu-leg	Defekt	1	1	Metalldetektorfynd
126	Blybleck	Bly	Fragmenterad	1	3	Metalldetektorfynd
127	Beslag	Brons	Defekt	1	4	Metalldetektorfynd
128	Mynt	Ädelmetall	Komplett	1	3	Metalldetektorfynd
129	Viktlod	Bly	Intakt	1	5	Metalldetektorfynd
130	Smälta	Bly	Fragmenterad	1	5	Metalldetektorfynd
131	Sölja	Brons	Defekt	1	1	Metalldetektorfynd
132	Blyplomb	Bly	Defekt	1	5	Metalldetektorfynd

133	Bronsklipp	Brons	Fragmenterad	1	4	Metalldetektorfynd
134	Mynt	Ädelmetall	Intakt	1	6	Metalldetektorfynd
135	Smälta	Bly	Fragmenterad	1	10	Metalldetektorfynd
136	Sölja	Brons	Defekt	1	6	Metalldetektorfynd
137	Föremål	Cu-leg	Defekt	1	11	Metalldetektorfynd
138	Bronsklipp	Brons	Fragmenterad	1	1	Metalldetektorfynd
139	Bronsklipp	Brons	Fragmenterad	1	1	Metalldetektorfynd
140	Smälta	Bly	Fragmenterad	1	34	Metalldetektorfynd
141	Hänge	Brons	Komplett	1	3	Metalldetektorfynd
142	Bronsklipp	Brons	Fragmenterad	1	1	Metalldetektorfynd
143	Föremål	Brons	Fragmenterad	1	3	Metalldetektorfynd
144	Beslag	Brons	Fragmenterad	1	3	Metalldetektorfynd
145	Bronsklipp	Brons	Fragmenterad	1	1	Metalldetektorfynd
146	Föremål	Cu-leg	Defekt	1	3	Metalldetektorfynd
147	Blybleck	Bly	Fragmenterad	1	2	Metalldetektorfynd
148	Smälta	Bly	Fragmenterad	1	35	Metalldetektorfynd
149	Smälta	Bly	Fragmenterad	1	8	Metalldetektorfynd
150	Mynt	Ädelmetall	Komplett	1	3	Metalldetektorfynd
151	Viktlod	Bly	Komplett	1	9	Metalldetektorfynd
152	Sölja	Brons	Defekt	1	2	Metalldetektorfynd
153	Smälta	Bly	Fragmenterad	1	6	Metalldetektorfynd
154	Beslag	Brons	Defekt	1	1	Metalldetektorfynd
155	Hänge	Brons	Komplett	1	14	Metalldetektorfynd
156	Föremål	Brons	Fragmenterad	1	3	Metalldetektorfynd
157	Bronsklipp	Brons	Fragmenterad	1	1	Metalldetektorfynd
158	Smälta	Bly	Fragmenterad	1	6	Metalldetektorfynd
159	Smälta	Bly	Fragmenterad	1	5	Metalldetektorfynd
160	Sölja	Brons	Defekt	1	4	Metalldetektorfynd
161	Beslag	Brons	Komplett	1	4	Metalldetektorfynd
162	Bronsklipp	Brons	Fragmenterad	1	1	Metalldetektorfynd
163	Knapp	Cu-leg	Komplett	1	4	Metalldetektorfynd
164	Ring	Cu-leg	Komplett	1	3	Metalldetektorfynd
165	Viktlod	Bly	Komplett	1	4	Metalldetektorfynd
166	Blybleck	Bly	Fragmenterad	1	8	Metalldetektorfynd
167	Bronsklipp	Brons	Fragmenterad	1	1	Metalldetektorfynd
168	Mynt	Ädelmetall	Komplett	1	13	Metalldetektorfynd
169	Smälta	Bly	Fragmenterad	1	14	Metalldetektorfynd
170	Föremål	Brons	Defekt	1	9	Metalldetektorfynd
171	Smälta	Bly	Fragmenterad	1	11	Metalldetektorfynd
172	Blybleck	Bly	Fragmenterad	1	7	Metalldetektorfynd
173	Nit	Cu-leg	Defekt	1	1	Metalldetektorfynd
174	Smälta	Bly	Fragmenterad	1	11	Metalldetektorfynd
175	Smälta	Bly	Fragmenterad	1		Metalldetektorfynd
176	Viktlod	Bly	Komplett	1		Metalldetektorfynd
177	Smälta	Bly	Fragmenterad	1		Metalldetektorfynd

178	Knapp	Cu-leg	Defekt	1	Metalldetektorfynd
179	Fingerborg	Brons	Defekt	1	Metalldetektorfynd
180	Sked	Brons	Defekt	1	Metalldetektorfynd
181	Bronsklipp	Brons	Fragmenterad	1	Metalldetektorfynd
182	Sölja	Brons	Komplett	1	Metalldetektorfynd
183	Bronsklipp	Brons	Fragmenterad	1	Metalldetektorfynd
184	Smälta	Bly	Fragmenterad	1	Metalldetektorfynd
185	Knapp	Cu-leg	Komplett	1	Metalldetektorfynd
186	Bronsklipp	Brons	Fragment	1	Metalldetektorfynd
187	Bronsklipp	Brons	Fragmenterad	1	Metalldetektorfynd
188	Sölja	Brons	Intakt	1	Metalldetektorfynd
189	Mynt	Ädelmetall	Defekt	1	Metalldetektorfynd
190	Viktlod	Bly	Komplett	1	Metalldetektorfynd

Bilaga 3 Makrofossilanalyser

**A
R
K
E
O
B
O
T
A
N
I
S
K

R
A
P
P
O
R
T**

Oden Kulturinformation

På uppdrag av Sydsvensk Arkeologi AB har 10 prover analyserats på träkol och växtmakro-fossil. Proverna har flotterats av personal från Sydsvensk Arkeologi.

2AS3813 Stolphål

I provet fanns bara träkol.

Art	Antal	Max ålder	Lämpar sig för datering
Hassel	8	ca 50	ja
Ek	4	500-1000	ja men kan ha hög egenålder

2AS3761 Stolphål

I provet fanns bara träkol.

Art	Antal	Max ålder	Lämpar sig för datering
Björk	40	350	ja

2AS2226 Stolphål

I provet fanns en kärna av obestämt vete och träkol.

Art	Antal	Max ålder	Lämpar sig för datering
Vete obestämt	1	1	ja
Bok	8	ca 150	
Gran	3	250-400	
Ek	4	500-1000	
Hassel	12	ca 50	ja

2AS2687 Stolphål

I provet fanns bara träkol.

Art	Antal	Max ålder	Lämpar sig för datering
Ek	13	500-100	ja men den kan ha hög egenålder
Hassel	7	ca 50	ja
Björk	5	350	ja
Bok	9	150	ja

2AS2248 Stolphål

I provet fanns bara träkol.

Art	Antal	Max ålder	Lämpar sig för datering
Hassel	39	ca 50	ja
Björk	27	350	ja

2AH1232 Härd

I provet fanns kärnor av skalkorn och råg samt träkol.

Art	Antal	Max ålder	Lämpar sig för datering
Skalkorn	3	1	ja
Råg	1	1	ja
Fragmenterad säd	1	1	ja
Björk	73	350	ja
Hassel	49	ca 50	ja
Typ vide	13	ca 50	ja
Obestämd rot	5		
Obestämt kol	9		

2AH3001 Härd

I provet fanns bara träkol.

Art	Antal	Max ålder	Lämpar sig för datering
Ek	11	500-1000	
Hassel	6	ca 50	ja
Ask	3	250	ja
Björk	22	350	ja

2AH3012 Härd

I provet fanns ett frö av pilört och träkol.

Art	Antal	Max ålder	Lämpar sig för datering
Pilört	1	1	nej
Typ rönn	4	ca 100	ja
Hassel	55	ca 50	ja
Björk	77	350	ja
Bok	3	150	ja

2AH3084 Härd

I provet fanns ett skalkorn och träkol.

Art	Antal	Max ålder	Lämpar sig för datering
Skalkorn	1	1	ja
Björk	32	350	ja
Hassel	19	ca 50	ja
Typ Vide	6	ca 50	ja
Ek	9	500-100	

2AH3131 Härd

I provet fanns bara träkol.

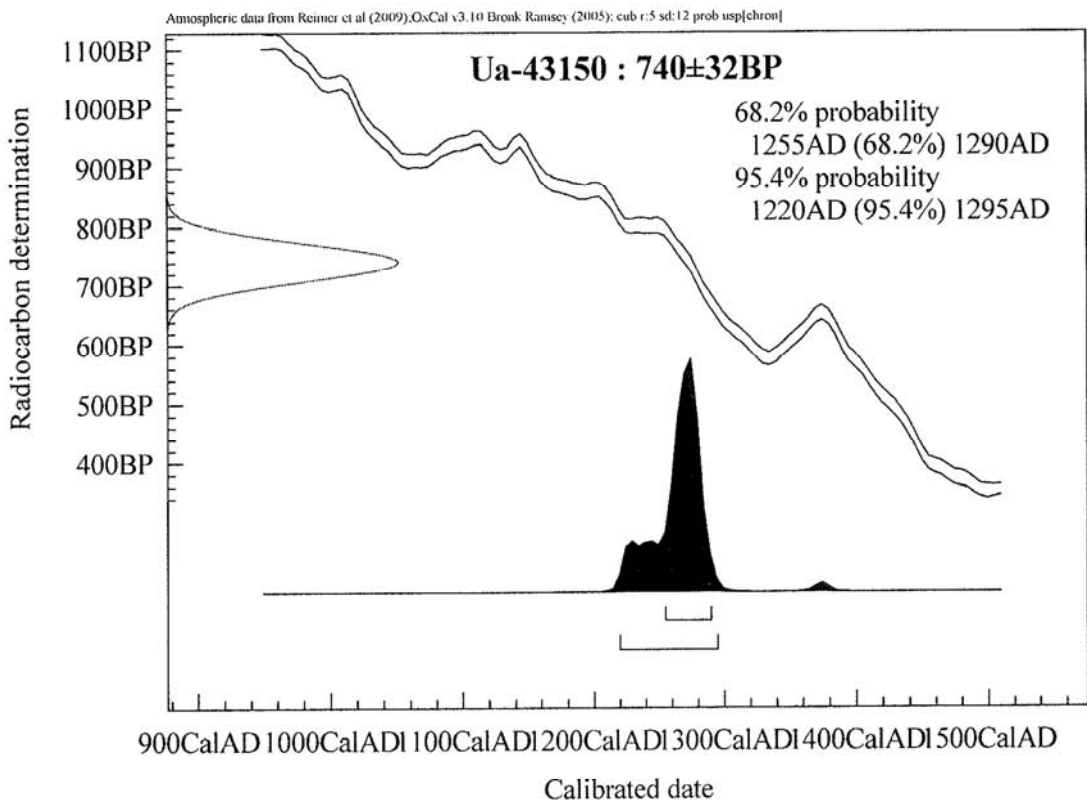
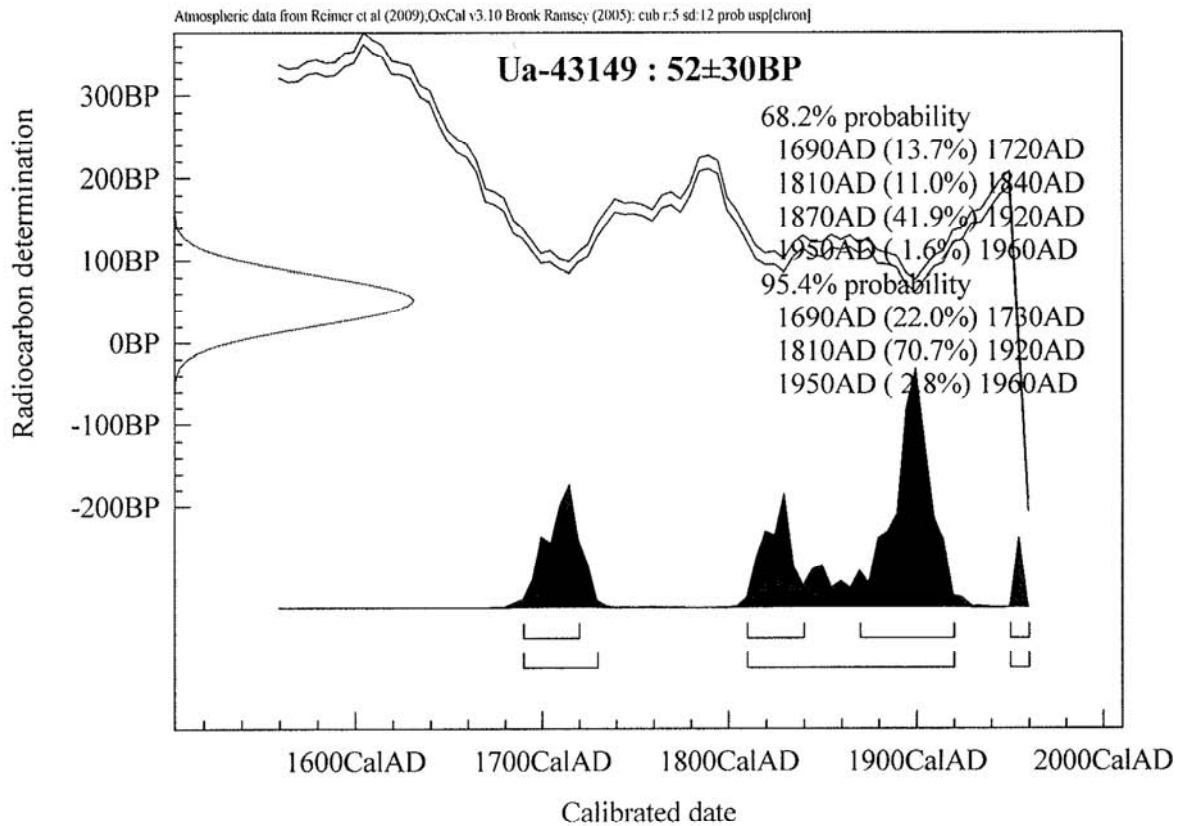
Art	Antal	Max ålder	Lämpar sig för datering
Hassel	17	ca 50	ja
Al	1	120	ja
Obestämt kol	5		

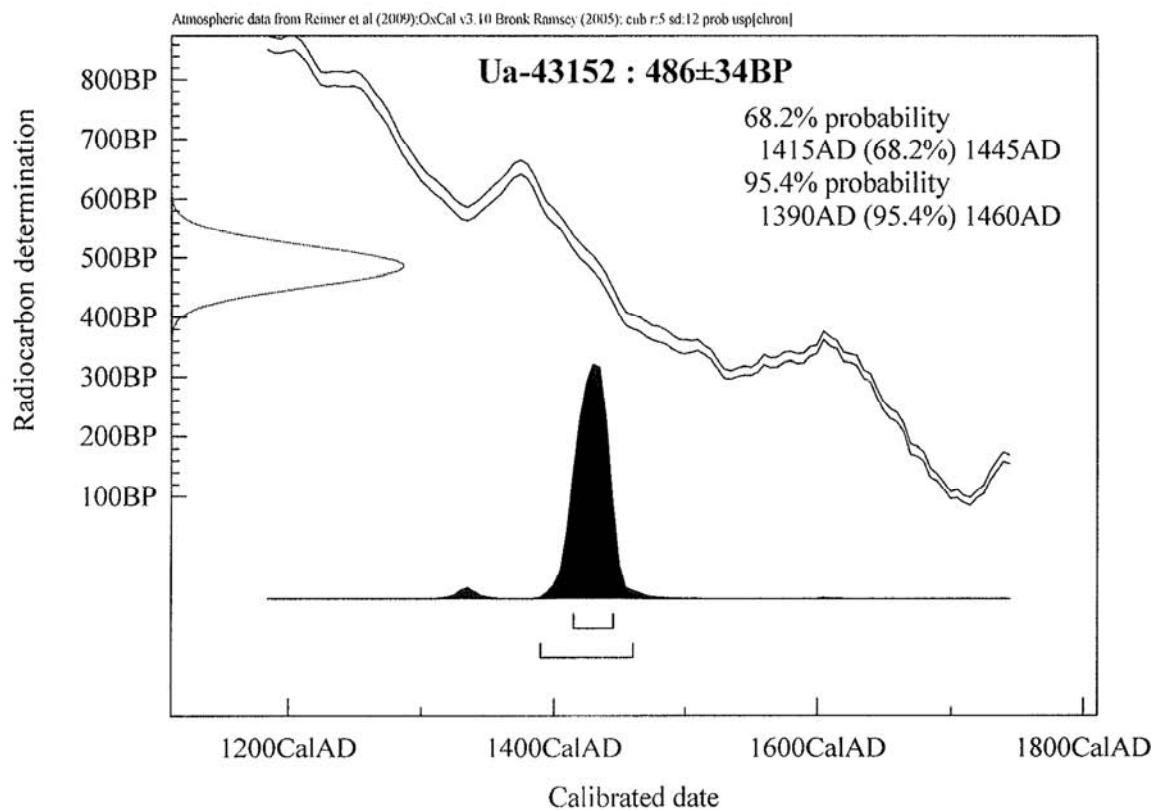
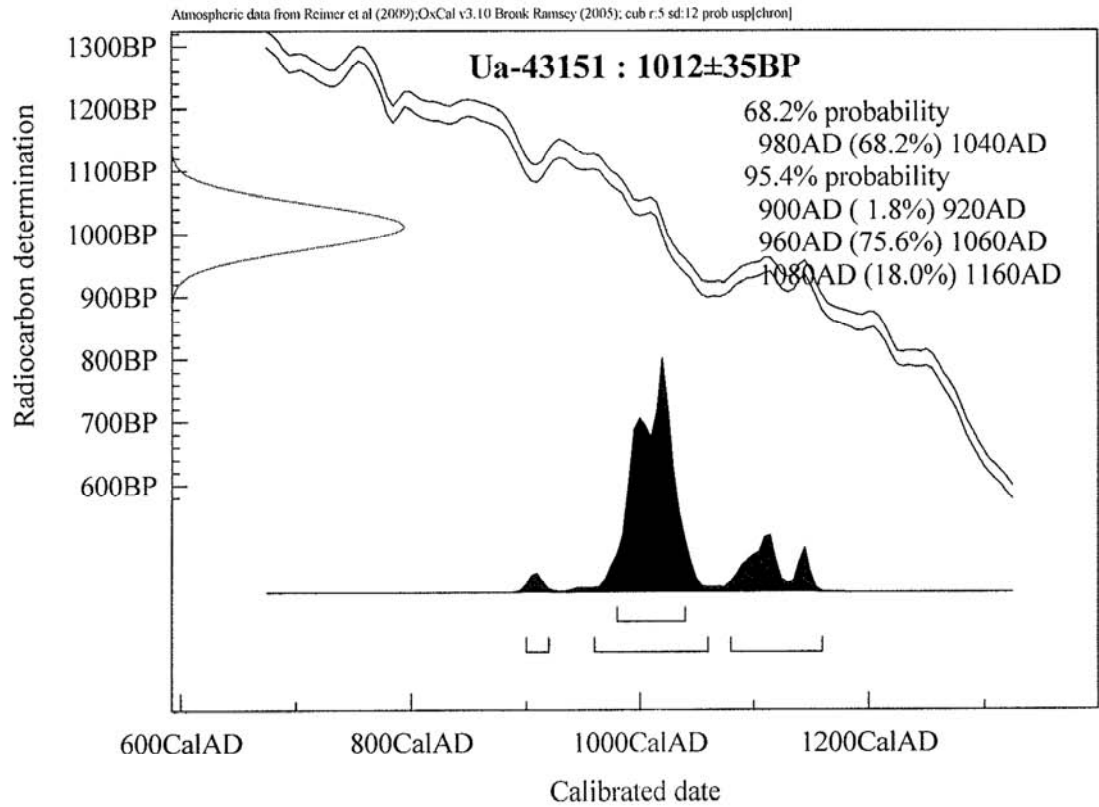
Sammanfattning

Det är svårt att fånga upp odling och ekonomi utifrån ett så litet provmaterial. En sådan studie bör bygga på betydligt fler prover från hus i första hand. I den här analysen så hittades obestämt vete, skalkorn och råg. Detta tyder på att dessa arter odlats på boplaten men eftersom ogräs saknas går det inte säga något om åkrarnas skötsel och tillstånd. Det är tveksamt om man ska säga något om eventuell ålder på växtmaterialet men sammansättningen skalkorn och råg får betydelse från omkring 400-600 AD och vidare i yngre järnålder. Det går dock inte utesluta att enstaka rågkärnor har äldre datering.

I resultatredovisningen ovan har den maximala egenåldern på respektive art skrivits ut. Lägst egenålder har naturligtvis sädeskorn. Vid urval av den art som ska dateras bör man välja ut det som representerar anläggningens användningstid men också beakta egenåldern. Från hus väljer man ofta sädeskorn som förkolnats under husens användningstid samtidigt som det har låg egenålder. Vid urval av träkol från stolphål får man avgöra vad som lämpar sig bäst. Finns både ek och hassel i ett stolphål har hassel förmodligen lägre egenålder men det är kanske mer osäkert om den ingått i konstruktionen. Samma problem gäller även härदार. I det här fallet finns både säd och kol i en härd och då kan man välja kol som en del av anläggningens primära användning samtidig kan man lagat mat i härden och säd blivit förkolnad. Säd kan också vara en sekundär inblandning.

Bilaga 4 ¹⁴C-analyser

Sydsvensk Arkeologi AB

Rapporter 2012

1. Fastigheten Kristianstad 4:4, Kristianstad stad, FU 2011, Christer Carlsson
2. Innerstaden 1:14 – Södergatan, fornlämning 20, Malmö stad, Malmö kommun, FU 2011, Ingrid Gustin
3. Skanörs kyrka och kyrkogård, Skanör med Falsterbo socken, Vellinge kommun, FU 2004 och 2005, Lars Salminen & Ingrid Gustin
4. Stallbyggnad vid Ugerups säteri, Köpinge socken, Kristianstad kommun, FU 2012, Christer Carlsson
5. Invändiga arbeten i Vä kyrka, Vä socken, Kristianstad kommun, FU 2012, Christer Carlsson
6. Husbyggnation inom fastigheten 61:113, Gualöv socken, Bromölla kommun, SU 2011, Christer Carlsson

